

ဖေဖော်ဝါရီ ၁ ရက်နေ့က စလို့ ဒီနေ့ထိ အာဏာသိမ်းခံရတဲ့နေ့ရက်တွေဟာ အိပ်မက်တစ်ခုလိုပါပဲ။ ဒါပေမယ့် တကယ်တော့ ဒီနေ့ရက်တွေက အိပ်မက်မဟုတ်ဘဲ လွန်ခဲ့တဲ့ ဆယ်စုနှစ်၊ ဒါမှမဟုတ် ငါးနှစ်တာကာလကပဲ အိပ်မက်တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့တာပါ။ ခုတော့ အိပ်မက်ကနေ နိုးထလာရပါပြီ။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်က စလို့ နှစ်ပေါင်း ခြောက်ဆယ်နီးပါး စစ်အာဏာရှင်စနစ်ဟာ ဒီမြေပေါ်မှာ မင်းမူနေခဲ့တယ်။

ဒါပေမယ့် လူထုတစ်ရပ်လုံးက ဟန်ချက်ညီညီ တော်လှန်နေပြီမို့ ဖက်ဆစ်တွေရဲ့ကျဆုံးခန်းကို မကြာမီ မြင်ရတော့မှာပါ။

အရေးတော်ပုံ မုချအောင်မြင်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

၇.၃.၂၀၂၁

Protest

ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြသင့်တဲ့အချိန်မှာ
ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဆိုတဲ့ မဟာအပြစ်ကြီးကို
ကျူးလွန်တာဟာ

လူတွေကို သူရဲဘောကြောင်သူတွေဖြစ်စေတယ်။

လူသားမျိုးနွယ်ဟာ

ဆန္ဒပြခြင်းနဲ့ တဆင့်ပြီးတဆင့် လှမ်းတက်ခဲ့ရတာ။
မတရားမှုတွေ၊ အဝိဇ္ဇာတွေ၊ တဏှာရာဂတွေကိုသာ

ဘယ်သူကမှ မဆန့်ကျင် မကန့်ကွက်ခဲ့ဘူးဆိုရင်

တရားမဲ့စစ်ကြောရေးက ဥပဒေကို ချုပ်ကိုင်လို့

အသေးငယ်ဆုံးသော ပဋိပက္ခတွေကိုသော်မှ
ခေါင်းဖြတ်စက်ဆီ ပို့ပစ်လိမ့်မယ်။

အများစုရဲ့ အမှားတွေကို အမှန်ပြင်နိုင်အောင်
ထုတ်ပြောဝံ့သူ လူနည်းစုဟာ

ထပ်ခါထပ်ခါ ထုတ်ဖော်ပြောဖို့လိုတယ်။ ဒီအချိန်
ဒီမြေမှာ

ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းကို ဘယ်အမိန့်အာဏာကမှ

နှုတ်ဆိုပါးစပ်ပိတ်ထားလို့မရတာ

ကျေးဇူးတော်ပေပဲ။ စာနယ်ဇင်းတွေနဲ့
လူထုအသံတွေဟာ

ရှိရင်းစွဲ ဆိုးယုတ်မှုတွေကို ဆန့်ကျင်ကြောင်းကို
ကျယ်ကျယ်အော်ရမယ်။

ဖိနှိပ်မှုတွေကို ဝေဖန်ပြစ်တင်ရမယ်၊ လူ့ပေါက်ပန်း
သန်းကြွယ်သူဌေးတွေ ဇိမ်ကျဖို့အတွက်

ကလေးတွေနဲ့ မိခင်တွေကို ခိုင်းစားခွင့်ပေးထားတဲ့

မျက်နှာကြီးရာ ဟင်းဖတ်ပါ ဥပဒေတွေရဲ့
ဥပဒေမဲ့မှုကို

ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချရမယ်။

သည့်အတွက်ကြောင့် ဒီမြေဟာ လွတ်လပ်ကြောင်း
ဂုဏ်ဖော်ဝါကြွားမှုကို ငါကန့်ကွက်ပါ၏။

ချေးတက်နေတဲ့ ကွင်းဆက်တခုရှိနေတဲ့
ဘယ်သံကြိုးကိုမှ ခိုင်ခန့်တယ် မခေါ်အပ်။

အချုပ်အနှောင်နဲ့ ကျွန်တယောက်ရှိနေတဲ့
ဘယ်မြေကိုမှ လွတ်လပ်တယ် မခေါ်အပ်။

ကလေးငယ်တွေရဲ့ သေးသွယ်တဲ့ ခြေလက်အစုံက
ခြေကျင်းတို့

ပြေလျော့လို့ ကလေးဘာဝ ပျော်ပါးမြူးတူးနိုင်တဲ့
အချိန် မတိုင်ခင်အထိ၊

မိခင်တွေ ဝန်ပေါ့လို့ ကိုယ့်ရင်နှစ်သည်းချာကို
ရင်အုပ်မကွာ စောင့်ရှောက်နိုင်ချိန် မတိုင်ခင်အထိ၊

ဘုရားပေးတဲ့သည်မြေကို ဝိသမလောဘရဲ့
လက်အတွင်းက ကယ်ထုတ်လို့

လုပ်အားထံ ပြန်နှင်းအပ်နိုင်ချိန် မတိုင်ခင်အထိ၊
သည်မြေကို

လွတ်လပ်တဲ့မြေဟု ဘယ်သို့သော သကောင့်သားမှ
ခေါ်ခွင့်မရှိစေရ။ ။

Ella Wheeler Wilcox (1850-1919)—Protest

(ဘာသာပြန် - သူရိန်လင်း)

ငါတို့ဟာ နွေဦးရဲ့တော်လှန်ရေးပန်းတွေ

အာဏာရှင်ဆိုတဲ့ အသံကြားတာနဲ့ ငှားငှားစွင့်စွင့် ထပွင့်ကြတဲ့ ပန်းတွေပေါ့
စိုစွတ်မှုမလို မြေဩဇာမလို နယ်မြေအနှံ့မှာ ညီညီညာညာ ထပွင့်ခဲ့ကြ
တို့ပြည်သူတွေ ညီရဲ့လားဟော ဆိုပြီး ရဲရင့်မှုတွေ ထုံကူးပွင့်ဖူးခဲ့ကြတယ်
စစ်အာဏာရှင် မုချကျဆုံးပါစေ ဆိုတာ ငါတို့ပန်းတွေရဲ့သင်းပျံ့ရနံ့
ဒီမိုကရေစီရရှိရေး ဒို့အရေး ဆိုတာ ငါတို့ပန်းတွေရဲ့အရောင်အသွေး
ဘယ်လိုသစ္စာဖောက်မျိုးကများ ဆွတ်ယူမွှေးနှိုက်ရဲသလဲ ...
ဆူးမပါပေမဲ့ မွှေးရနံ့မှာတော့ (အာဏာရှင်အတွက်)
ဆွေစဉ်မျိုးဆက် သည်းခြေပျက်ဖို့ ကျိန်စာတွေအပြည့်

နွေလ

**သမိုင်းရဲ့ မီးတောက်ကြီးကနေ ငါတို့ ပြန်လည်
မွေးဖွားလာမယ်**

သမိုင်းဟာ သူ့အရိပ်မည်းကြီးကို ဆွဲခွါနေတုန်းမှာပဲ
သူတော်စင်ရဲ့ လည်ပင်းဟာ အမှန်တရားအတွက်
ပြတ်ထွက်သွားတယ်

ငါတို့ လျှာတွေအဖြတ်ခံလိုက်ရတယ်
မသန်စွမ်းသေးတဲ့ ခြေထောက်တွေကို
ခွေးဝင်ဆွဲသွားတယ်

ဆွဲချုပ်ခံထားရတဲ့ မျက်လုံးအစုံဟာ
ချုပ်ရိုးပြေလို့ သူ့အလိုလို ကျွတ်ထွက်သွားတယ်
အာရုံထဲကအမှောင်ကိုတောင် ငါတို့
သိမှတ်မခံစားနိုင်တော့ဘူး

အကြောက်တရားကို စားတဲ့ စေတန့်ရဲ့
ဠင်းတကြီးဟာ

ငါတို့ ဦးခေါင်းထက် အမြဲတစေ ဝဲယုံနေခဲ့တယ်
ဒါပေမဲ့ ငါတို့အားလုံးကို သမိုင်းရဲ့ မီးတောက်ကြီးက
ပြန်လည် မွေးဖွားပေးမှာပဲ

ကမ္ဘာလောကကို ပြန်လည် ထိန်ဦးပေးမယ့်
မီးတောက်ကြီးပေါ့

အရာအားလုံးရဲ့ မူလတရားဟာ မီးဆိုတဲ့
ဟေရာကလိုက်တပ်ရဲ့ မီးတောက်ကြီးပေါ့

အဲ့ဒီ မီးတောက်ကြီးထဲကနေ စင်ကြယ်တဲ့
ဝိညာဉ်အဖြစ် ငါတို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိလာမယ်

ပွင့်သွားတဲ့ ဦးခေါင်းခွံထဲကနေ အာဏာရှင်ကို
တော်လှန်မယ့် ဉာဏ်ပညာတွေ သွေးလို
စီးကျလာမယ်

သာသနာပိတ်စဟာ သွေးနဲ့ဆိုးပြီး ငွေစက္ကူနဲ့
ချုပ်ဝတ်ရတယ်ဆိုတဲ့ ခေတ်ကို ဖြတ်သန်းရင်း

ဓမ္မကို အဝီစိတွင်းထဲက ငါတို့ ငင်ယူရဦးမယ်
ခွေးရူးရဲ့ အစွယ်မှာ ကပ်နေတဲ့ အသားဖက်ကို
ငုံလင့်နေတဲ့

စစ်စက်ရုံထုတ် ကော်ပတ်ရုပ်တွေကို ငါတို့
အရည်ဖျော်ပစ်ကြရဦးမယ်

ခွေးရူးရဲ့ အစာအိမ်ထဲ နေထိုင်စားသောက်ခွင့်
ကပ်ပြားအပေါ်

အုံ့ခဲနေဆဲ ကပ်ပါးကောင်တွေကို
ငါတို့ရဲ့ မွေးရာပါမီးဓာတ်နဲ့ လောင်မြိုက်ပစ်ရဦးမယ်
နောက်ကျောမှာ စိုက်ဝင်နေတဲ့ ဓားကို နှုတ်ယူပြီး

သမိုင်းရဲ့ ဖုထစ်နေတဲ့ ကြွက်နို့တွေကို
လိုက်လှီးပစ်ရဦးမယ်

ကိုယ့်အရိပ်ကို ပြန်ကြောက်ရွံ့ရင်း
အကြောသေသွားတဲ့ ချိုးဖြူငှက်တွေကို
ဒဏ်ခပ်ပစ်ရဦးမယ်

ကျိန်စာဆိုးတွေကိုလည်း ဘဝအဆက်ဆက်
ရွတ်ဆိုသွားရဦးမယ်

သမိုင်းရဲ့ မီးတောက်ကြီးဟာ ငါတို့
အားလုံးကိုပြန်လည် မွေးဖွားပေးမှာ အသေအချာ

ငါတို့ဟာ ကျိန်ဆဲရင်း
ကောင်းကင်တံခါးကို ရိုက်ခွဲပစ်မယ့် ဘုရားသခင်ရဲ့
တမန်တော်အသစ်တွေ။ ။

ခါမြေ

နိုင်ငံရေးမဲ့တဲ့ ပညာတတ်တွေ

တစ်နေ့ကျရင်
ကျုပ်တို့တိုင်းပြည်က
နိုင်ငံရေးမဲ့တဲ့
ပညာတတ်တွေကို
ရိုးရိုးသာမန်ပြည်သူတွေကနေ
စစ်ကြောရေးဝင်ရမယ်။
ဒင်းတို့ကို မေးခွန်းထုတ်ရမယ်၊
သူတို့နေတဲ့တိုင်းပြည်
မှေးမှေးမှိန်မှိန်နဲ့
တဖြည်းဖြည်း
သေဆုံးရချိန်မှာ
ဒင်းတို့ဘာလုပ်နေခဲ့သလဲဆိုတာ။
ဒင်းတို့တွေ ဘာတွေဝတ်စားလို့
နေခင်း တစ်ရေး ဘယ်လိုမှေးသလဲဆိုတာ
ဘယ်သူမှ အဖက်လုပ်မှာမဟုတ်၊
"နတ္ထိအယူအဆ" ဆိုတဲ့
မျိုးမအောင်တဲ့ လက်နက်အကြောင်း
ဘယ်ဝါမှ သိချင်ကြမှာမဟုတ်တော့၊
ဒင်းတို့တတ်လှပါချည်ရဲ့ဆိုတဲ့
အဆင့်မြင့်ဘဏ္ဍာရေးပညာလည်း

ဘယ်သူဘယ်ဝါမှ လှည့်ကြည့်ကြတော့မှာမဟုတ်။
ဂရိဒဏ္ဍာရီတွေ
ဒါမှမဟုတ် ဒင်းတို့ထဲက တစ်ယောက်ယောက်
သရဲဘောကြောင်ကြောင် သေခါနီးမှ
ဒင်းတို့ရဲ့ မိမိကိုယ်ကိုရွံရှာမှုနဲ့ပတ်သက်လို့လည်း
အဖက်လုပ်မေးနေမှာမဟုတ်တော့။
မိုးလုံးပြည့်မှသားအရိပ်ထဲကနေ
မြစ်ဖျားခံလာတဲ့
သူတို့ရဲ့အဓိပ္ပါယ်မဲ့
ဖြေရှင်းချက်တွေအကြောင်းလည်း
အဖက်လုပ်နားထောင်နေမှာမဟုတ်တော့။
အဲဒီနေ့ကျရင်
ရိုးရိုးသာမန်ပြည်သူတွေရဲ့ အလှည့်ပဲ။
ဒင်းတို့မျိုစို့ဖို့
ပေါင်မုန့်နဲ့နို့တွေ
ဂျပါတီနဲ့ ကြက်ဥတွေ
နေ့စဉ်ပို့ပေးရပေမယ့်၊
ဒင်းတို့ကားကို မောင်းပေးရပေမယ့်၊
ဒင်းတို့ခွေးတွေ၊ ဥယျာဉ်တွေ ထိန်းပေး၊
ပေါင်းသင်ပေးရပေမယ့်၊
ဒင်းတို့အတွက်
အောက်ခြေသိမ်းလိုက်လုပ်ပေးရပေမယ့်၊

နိုင်ငံရေးမဲ့တဲ့ပညာတတ်တွေရဲ့
စာအုပ်တွေ၊ ကဗျာတွေထဲမှာ
အရာသွင်းမခံခဲ့ရတဲ့သူတွေက
မေးဘီလေ။
"ငမဲ့တွေ ခါးစည်းခံရတုန်းက၊
အသက်ယဲ့ယဲ့ကလေး
လောင်ကျွမ်းကျတုန်းက
နင်တို့တွေ ဘာလုပ်နေကြလဲ"
ကျုပ်တို့ရဲ့ ချစ်လှစွာသော တိုင်းပြည်က
နိုင်ငံရေးမဲ့တဲ့
ပညာတတ်အပေါင်းသူတော်ကောင်းတို့ရေ
နင်တို့တွေ ဖြေစရာမလိုတော့ပါဘူး။
တိတ်ဆိတ်ခြင်းငွင်းတက

နင်တို့ဗိုက်ခေါင်းကို ဝါးမျိုမှာ။
နင့်စိတ်ဆင်းရဲဒုက္ခကပဲ
နင့်စိတ်ဝိညာဉ်ကို တိုက်စားသွားမှာ။
ပြီးရင်တော့ အရှက်တကွဲအကျိုးနည်းနဲ့ အ,အ
ဖြစ်ပေရောပဲ။ ။
Otto Rene Castillo ရဲ့ Apolitical Intellectuals ကို
နေသန် ဘာသာပြန်ပါတယ်။
အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ပြန်ဆိုသူက Margaret Randall
ဖြစ်ပါတယ်။

ဘယ်သူမှ မခေါ်ဖူးသည့် နာမ်စားကိုမှ သုံးနှုန်းတတ်သော ချစ်ခင်သူတစ်ယောက် ကျွန်မမှာ ရှိပါသည်။

သူ ကျွန်မကို ခေါ်တာ 'ခွေးညီမလေး'...တဲ့။ 'အငယ်ဆုံး ခွေးညီမလေး'...တဲ့။ သူ့ကိုယ်သူတော့ 'ခွေးအစ်မကြီး'ဟု သုံးနှုန်းတတ်ပါသည်။ ဒါကလည်း အချင်းချင်း ရှိနေချိန်မျိုးမှသာ ချစ်စနိုး ခေါ်တတ်တာပါ။ များသောအားဖြင့်တော့ နာမည်ရင်းသာ ခေါ်တတ်ပါသည်။

စာပေနယ်ထဲ ရောက်ပြီး အချိန်တစ်ခုအကြာမှာ ကျွန်မ သူ့ကို စတွေ့ပါသည်။ ခေါ်နေကျလို 'ဆရာမ' ခေါ်ပေမယ့် အစ်မကြီးတစ်ယောက်လိုပဲ ခံစားရပါသည်။ သူကလည်း သူ့ကိုယ်သူ 'အစ်မကြီးကလေး...'လို့ပဲ ပြောတတ်တာ။ အချို့က သူ့ကို 'အမေ'တဲ့။ တကယ့် အမေလို အစ်မလိုပါပဲ။ သူ့မှာ ထင်ရှားတာက မေတ္တာပြည့်သော အပြုံးဖြစ်သည်။ အမြဲလို တွေ့ရတတ်သည့် အပြုံးမျက်နှာဖြစ်သည်။ တွေ့လိုက်တိုင်း ညီမတွေလို ကျွန်မတို့ကို ဆီးဖက်ထားတတ်သည်။

သူနှင့် ပတ်သက်၍ အမှတ်တရအရိပ်တို့ကို ပြန်တွေးတော့ သစ်ခွပန်းများကို မြင်ယောင်လာပါသည်။ သစ်ခွပန်းများကို သူ နှစ်နှစ်သက်သက် ပန်တတ်တာ ကျွန်မ မှတ်မိပါသည်။ သို့သော်လည်း အောက်က ချိတ်လုံချည်နှင့်တော့ အရောင်ချင်း တိုက်ချင်မှ တိုက်မှာ။ တစ်ခါတုန်းက ချိတ်လုံချည်က အစိမ်းနုရောင်၊ သစ်ခွပန်းက ခရမ်းရောင်။

'ဟင် ... အရောင်လည်း မတူဘူး' ဆိုတော့ 'ခြံထဲမှာ ဒီအရောင်ပဲ ပွင့်တာကိုး'တဲ့။ သူ့အိမ်ရှေ့မှာ စိုက်ထားသော သစ်ခွပင်များကို အိမ်ရောက်ခိုက် တကူးတက ပြခဲ့ဖူးတာလည်း သတိရပါသည်။ 'ဒီအပင်တွေပေါ့၊ ပန်းတွေ ပွင့်ပေးနေတာ ပန်လို့တောင် မနိုင်ဘူး၊ သွားစရာရှိရင် နူးပန်လိုက်ရုံပဲ' ... တဲ့။

သူ ဟင်းချက်ကောင်းတာ ကျွန်မ ကြားဖူးပါသည်။ သို့သော်လည်း ကျွန်မနှင့် စတွေ့ချိန်မှာတော့ သူက အလုပ်များလှပါပြီ။ သူ့မှာ တစ်ကိုယ်စာ အားလပ်ချိန် ဘယ်လိုများ ယူပါ့မလဲ ကျွန်မ အံ့အားသင့်ခဲ့ဖူးပါသည်။

သူတစ်ပါးအတွက်ပဲ အချိန်ပေးကုန်ဆုံးတတ်သူ၊ ပရဟိတအလုပ်ပဲ စိတ်ထဲရှိသူမှာ နားချိန်ရော ရှိရဲ့လား။ သူ့ကို တွေ့လိုက်လျှင်တော့ မပင်ပန်းတတ်တော့သလို၊ အသက်အရွယ် ငယ်နုသေးသလို တက်ကြွလန်းဆန်းမြဲပါ။

အမှတ်ရဖွယ်တို့ကို ပြန်ပြောင်းစဉ်းစားတော့ တစ်ခါတုန်းက အမျိုးသားကဇာတ်ရုံ တစ်ညကို ကျွန်မ သတိရလာသည်။

အဲဒီတုန်းက ပြဇာတ် ဝင်ကတော့ ပထမဆုံးအချိန် ပရိသတ်နှင့် နဖူးတွေ၊ ဒူးတွေ၊ တစ်ယောက်ချင်း မိတ်ဆက်ချိန် ကျွန်မ စိတ်လှုပ်ရှား ဒူးတုန်နေခဲ့သည်။ စင်အောက်က ပရိသတ်ကို ကြောက်နေခဲ့သည်။ မီးရောင်တွေကလည်း စူးလိုက်တာ။ ကိုယ့်အလှည့်မရောက်ခင် ပြုံးနေရမှာလား၊ ခပ်တည်တည်နေရမှာလား။ မျက်နှာပေါ်က မိတ်ကပ်တွေကလည်း ထူလိုက်တာနော်။ လက်ချောင်းများ အချင်းချင်း ဆုပ်နယ်ကာ ကျွန်မ ထိတ်လန့်နေခဲ့ချိန်...။ အဲဒီအချိန်မှာပဲပေါ့။

‘ဟေ့...ဟေ့’ ဟူသော အသံတိုးတိုးသည် စင်ဘယ်ဘက် လှေကားအနီးမှ ပေါ်လာသည်။ သူသည် မူပိုင်အပြုံးပွင့်ခပ်ကြီးကြီးနှင့် ကျွန်မတို့ကို လှမ်းနှုတ်ဆက်နေသည်။ တစ်ယောက်ချင်း နာမည်တွေ ခေါ်လို့၊ ပြီးတော့လည်း ကျွန်မ ကြောက်နေခဲ့တာကို သူ ရိပ်မိသလားမသိ။ ‘မကြောက်နဲ့

သိလား’ဟု လှမ်းပြောပါသည်။ ကျွန်မ ချက်ချင်းလက်ငင်း အားရှိသွားသည်။ ရယ်မောနိုင်သွားပါသည်။

တစ်ချိန်က အရိပ်တို့သည် တွေးလျှင်မဆုံး၊ ငေးလျှင်လည်း

မဆုံးတော့ပါ။

အခုနေ သူ ဘယ်ဆီမှာလဲ ကျွန်မ မသိပါ။ မေတ္တာသည် အထိရောက်ဆုံး ပံ့ပိုးခြင်းဟု သူ ယုံကြည်သလို ကျွန်မလည်း ယုံကြည်ပါသည်။ အဝေးရပ်ကနေ မေတ္တာပို့သပါသည်။

ကျန်းမာပါစေ ... ဘေးဘယာ ဝေးကွာပါစေ။ ချစ်ခင်သူများထံ...မျှော်နေကြမည့် သစ်ခွပွင့်လေးများထံ အမြန်ဆုံး ပြန်လည်ရောက်ရှိလာပါစေ။

စံပယ်ဖြူနု

[ဆရာမကြီးသန်းမြင့်အောင်ကို အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီက ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့ကတည်းက ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားပြီး ယခုအချိန်ထိ လွတ်မြောက်မလာသေးပေ။ လက်ရှိ အင်းစိန်ထောင်ထဲတွင် အကျဉ်းချထားသည်ဟုသိရသည်။]

Udayan Ghosh ရဲ့ SWAPAN IS DEAD, LONG LIVE SWAPAN ကို ဘာသာပြန်ထားတာပါ။ Naxalbari အရေးတော်ပုံ (အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း ကွန်မြူနစ်တွေဦးဆောင်တဲ့ ၁၉၆၇ ခုနှစ်က လက်နက်ကိုင် လယ်သမားတော်လှန်ရေး) မှာ ကျဆုံးတဲ့သားအကြောင်း အမေဖြစ်သူနေရာကနေ ရေးထားပါတယ်။ ရဲခွေးတွေရဲ့အကြမ်းဖက်မှုကြောင့် ကျဆုံးရတာ၊ ပုဒ်မ ၁၄၄ ထုတ်တာတွေ တူပါလိမ့်မယ်။ ဆွာပန် နေရာမှာ မမြဲသွဲ့သွဲ့ခိုင်း၊ ကိုဝေယံထွန်းက စလို့ မကြယ်စင်အထိ အရေးတော်ပုံမှာ အသက်ပေးတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြတဲ့ ရဲဘော်တွေရဲ့နာမည်ကို ထည့်သွင်းအမှတ်ရကြရမှာပါ။

ဆွာပန် ကျဆုံးလေပြီ၊ ဆွာပန် သက်တော်ရာကျော်ရှည်ပါစေသတည်း

ဒါရီထရီ ဒက်ဘီ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် မှန်မကြည့်ဖြစ်တော့။ ခေါင်းလည်း မဖီးမသင်နိုင်တော့ပြီ။ ဆီမလိမ်း ဘာမလိမ်းတော့တာလည်း ကြာလှပေါ့၊ ခုတော့ ခေါင်းပါ မလျှော်တော့တာ။ တဇွတ်ထိုး ခေါင်းမာတဲ့အပြင် စကားကိုလည်း ခပ်ပြတ်ပြတ်ပဲပြောတတ်တာကြောင့် သူ့အစ်မ ဘူဘန်မာရီး အပါအဝင် လူတိုင်းက သူ့ကို တရိုတသေ ဆက်ဆံကြတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ဆယ့်တစ်ရက်လောက်ကစပြီး တစ်မျိုးပြောင်းလာတယ်။ နားလေးသွားတာလား၊ ဒါမှမဟုတ် နား လုံးဝထိုင်းသွားတာဖြစ်မယ်။ စားဖို့သောက်ဖို့လည်း သတိမရတော့ဘူး။ စားပြီးသောက်ပြီးရင်တောင် “ဘယ်မလဲ ငါ့အတွက် စားစရာ” လို့ မေးနေတော့တာ။ လူသေအတွက် ဝမ်းနည်းပူဆွေးတဲ့အနေနဲ့ ဆယ့်တစ်ရက်တာ အစာရှောင်၊ အဝတ်ရှောင်တဲ့ ဓလေ့ရှိသော်ငြား၊ သူ အရင်လို မဟုတ်တော့သော်ငြား၊ သူ ဘယ်ဓလေ့ထုံးတမ်းမှ လိုက်မလုပ်ဘူး။ အစ်မအိမ်ရောက်နေပေမယ့် ကိုယ့်အိမ်ကိုယ့်ရာမဟုတ်သလို ဖြစ်သွားဘူး။ ဘယ်သူမှ သူ့ကို ဆရာလာမလုပ်ဘူး။ သူ ညည တစ်ယောက်တည်းအိပ်တာကိုလည်း ဘယ်သူမှ မတတ်သာဘူး။ ဒီလိုကာလကြီးမှာ တစ်ယောက်တည်း မအိပ်သင့်ဘူးရယ်။ အဖြစ်ဆိုးကြီးဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် သူ့ကို ဒီအိမ်ခေါ်လာတော့ ပထမညမှာပဲ အခန်းထဲ တစ်ယောက် ဝင်ချသွားပြီး တံခါးကို ချက်ချလိုက်တယ်။ ဘူဘန်မာရီးရဲ့သမီးအလတ် ခူကူး အဖော်လုပ်အိပ်ပေးဖို့ နောက်ကနေ လိုက်သွားတာကိုပဲ အဝင်မခံဘဲ ဆောင့်ပိတ်ချလိုက်တာ။ ဒါပေမယ့် ဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်သူမှ သူ့ကို ဘာမှမပြောကြပါဘူး။ သူတို့အားလုံး အရာရာကို လက်ခံပြီးပြီလေ။ ဒါရီထရီ ဒက်ဘီကြုံခဲ့ရတဲ့ အဖြစ်ဆိုးကြီးနဲ့နှိုင်းစာရင် အရာရာဟာ စာမဖွဲ့လောက်တော့ဘူး။

ဒီအဖြစ်ဆိုးကြီးသက်သက်ဆို ကိစ္စတွေဟာ ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေးသိပ်ရှိလှမှာမဟုတ်ဘူး။ ခက်တာက ဒီလိုမဟုတ်ဘဲ ဒါရီထရီ ဒက်ဘီက အဖြစ်ဆိုးကြီးဖြစ်ခဲ့တယ်ဆိုတာ လက်မခံပါလေ။ အဖြစ်က ဒီလို။ သူ့သားအငယ်ဆုံး ဆွာပန် ပျောက်သွားတာ တစ်နှစ်ပြည့်ရောမယ်။ သူ့သားပြန်မလာတော့ဘူးလို့ လက်ခံလုဆဲဆဲမှာပဲ ဆွာပန် ထောင်ထဲမှာ ဆုံးသွားတယ်လို့ သတင်းရတယ်။ ထောင်ဖောက်ပြီး ထွက်ပြေးဖို့ ကြိုးစားတုန်း အစောင့်တွေလက်ချက်နဲ့ ကွယ်လွန်ခဲ့တာ ဖြစ်ဖို့များတယ်။ သူ့အလောင်းကို သူ့မိသားစုဆီ အပ်တယ်။ ဘူဘန်မာရီးရဲ့အကြီးဆုံးသား ခိုကွန်း၊ သမီးလတ် ခူကူးနဲ့ ဘူဘန်မာရီးကိုယ်တိုင်

ဆွာပန်ရဲ့အလောင်းပါဆိုတာ အတည်ပြုခဲ့တာ။ ရင်ခွဲမှတ်တမ်းကို သူတို့ဆီ မပေးပါဘူး။ အလောင်းကိုကြည့်ပြီး ဒီလိုဖြစ်ရမယ်လို့ ကောက်ချက်ချလိုက်ကြတာ။ ဒါပေမယ့် ဒါရီထရီ ဒက်ဘီကတော့ အဲဒီလို မထင်ဘူး။ အလောင်းက သူ့သားအလောင်းပါဆိုတာတောင် လက်မခံဘူး။ သူ့အတွက် ဒါမှမဟုတ် ရင်သွေးကိုဆုံးရှုံးရတဲ့မိခင်တစ်ယောက်အတွက် မလုပ်လောက်ဘူးလို့ တထစ်ချမှတ်ယူထားတဲ့လုပ်ရပ်မျိုးကိုပါ သူ လုပ်လိုက်သေးတာ။ အသုဘဆရာကို ပွန်းပဲ့ဒဏ်ရာတွေနဲ့ ပုံပျက်ပန်းပျက်ဖြစ်နေတဲ့အလောင်း တစ်ဖက်လှန်ခိုင်းပြီး အနီးကပ်ကြည့်သေးတာ။ ကြည့်ပြီးတဲ့နောက် အဲဒါ ဆွာပန်မဟုတ်ဘူးလို့ ငြင်းတာပဲ။

အလောင်းဟာ အရေပြားတွေ ပဲ့ရွဲ့နေပြီ။ မျက်လုံးတွေလည်း မရှိတော့။ နံရိုးတွေတောင် ပါမလာတော့။ ဆွာပန် ရယ်လို့သိနိုင်မယ့် တင်ပါးပေါ်က အမှတ် ပြာပြာလေးတောင် မရှိတော့။ ရင်ခွဲထားတာကြောင့်လား၊ အရိုက်ခံရတဲ့ဒဏ်တွေကြောင့်လား မသိ၊ ကိုယ်ကို လှီးဖြတ်ပြီး ပြန်ချုပ်ထားတာ ကလီစာတချို့တောင် ထွက်နေသေးတယ်။ ဒါရီထရီ ဒက်ဘီ ကလီစာတွေကို မြင်လိုက်သေးတယ်။ တကယ်ဆို နံရိုးက ဆယ့်နှစ်စုံရှိရမှာ။ အောက်ဆုံးသုံးစုံတောင် အစအနပဲကျန်ပြီး ကျန်ကိုးစုံကတော့ ရှာလို့တောင် မတွေ့တော့ဘူး။ ဆိုတော့ ဒီအလောင်းက ဆွာပန်ရယ်လို့ မှားယူတာဖြစ်မယ်လို့ တွက်လိုက်တော့တယ်။

ရင်ခွဲရုံအပြင်ဘက် ရွံ့တောထဲမှာရပ်ရင်း ‘ဒါ လူအလောင်းမဟုတ်ဘူး’ လို့ သူ စူးခနဲ ဟစ်အော်တော့ အနားရှိသမျှလူကုန် နေမထိ ထိုင်မသာဖြစ်ကုန်ကြတယ်။ သူ့လက်ချောင်းကို အလောင်းထဲထိုးစိုက်ရင်း ‘တွေ့လား၊ ဒါက ပွင့်ဖတ်၊ ဒါက ရွံ့။ ဘယ်လိုလုပ် လူ့အသား ဖြစ်နိုင်မှာလဲ’ လို့ မြည်တမ်းပါတယ်။ ‘လူ့ခန္ဓာကိုယ်’ ဆိုတဲ့စကားလုံး သူ့နှုတ်ခမ်းက ထွက်ကျမလာသလို ‘နှင်းဆီပွင့်’ ဆိုတဲ့စကားလုံးလည်း ပွင့်အံ့ကျမလာပါဘူး။ အလောင်းဟာ သူ့အတွက်တော့ လူ့ခန္ဓာကိုယ်ထက်စာရင် နှင်းဆီပွင့်ဖတ်နဲ့ တူနေပေမယ့်ပေါ့။ တစ်ယောက်ယောက် (ဘူဘန်မာရီးရဲ့သမီး ခူကူး ဖြစ်ဖို့များ) က သူ့နားနား ကပ်တိုးလေး ပြောတယ်။ ‘သူ့ကို သူတို့တွေ ပွင့်ဖတ်အလား ဖြစ်တဲ့အထိ ရိုက်နှက်ခဲ့ကြပြီ ဒေါ်ဒေါ်ရေ’ အဲဒီတစ်ချိန်ပဲ ဒါရီထရီ ဒက်ဘီတစ်ယောက် ငိုတယ်။ အတားအဆီးမဲ့ ထွက်လာတဲ့ ရှိုက်ကြီးတင် ငိုကြွေးသံကြောင့် စစ်သားတွေပခုံးထက်လွယ်ထားတဲ့ ရိုင်ဖယ်တွေ ပျော့ခွေသွားသလိုပဲ။ သေနတ်ပြောင်းကို ဆုပ်ထားတဲ့လက်တွေ ပြေလျော့သွားတယ်။ သူ မျက်ရည်မကျဘူးလေ။ မျက်လုံးတွေမှ ရှာမတွေ့ပဲ။ အလောင်းရဲ့မျက်လုံးတွေ ဘယ်မှာကျန်ရစ်ခဲ့လဲ။ သွေးတွေက ဘာလို့ ဒီလောက် အေးစက်၊ ခဲပျစ်၊ မည်းနက်နေရတာလဲ။ ဒီလိုနဲ့ပဲ ဒါရီထရီ ဒက်ဘီ စိတ်မမှန်တော့ဘူးလို့ လက်ခံလိုက်ကြတော့တာ။

အလောင်းကို ကာယကံရှင်မိသားစုဆီ လွှဲပြောင်းပေးပါတယ်။ ဒီစည်းကမ်းချက်တွေကို လိုက်နာရမယ်ဆိုပြီးတော့။

စည်းကမ်းချက် ၁။ ‘ဆွေမျိုးအရင်းများ’ သာ မီးသင်္ဂြိုဟ်အခမ်းအနားတွင် ပါဝင်ရမည်။ အထူးအခြေအရပ်များအရ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဝန်ကြီးဌာနက ဘူဘန်မာရီးနှင့် ၎င်း၏သားသမီးများကို ‘ဆွေမျိုးအရင်းများ’ များအဖြစ် သတ်မှတ်ပေးလိုက်သည်။ ထိုသတ်မှတ်ချက်မှာ ယာယီသာဖြစ်ပြီး မီးသင်္ဂြိုဟ်ချိန်တွင်သာ အသက်ဝင်စေမည်။ မိခင်ဖြစ်သူ ဒါရီထရီ ဒက်ဘီမှာ ထောင်ဆရာဝန်ထံမှ ‘ကျန်းမာကြောင်း ထောက်ခံစာ’ ရရှိမှသာလျှင် မီးသင်္ဂြိုဟ်အခမ်းအနားကို တက်ရောက်ခွင့်ရမည်။

စည်းကမ်းချက် ၂။ အထူးအခြေအနေအရ သတ်မှတ်ပေးထားသော ‘ဆွေမျိုးအရင်းများ’ မှအပ၊ ကွယ်လွန်သူနှင့် မဆက်စပ်သော အိမ်နီးချင်းများ၊ အိန္ဒိယပြည်သူပြည်သားများ မျက်ရည်ကျခွင့်၊ လွမ်းသူ့ပန်းခွေချခွင့် မရှိစေရ။

စည်းကမ်းချက် ၃။ မီးသင်္ဂြိုဟ်အခမ်းအနားကို ဟိန္ဒူဓလေ့ထုံးတမ်းများအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

စည်းကမ်းချက် ၄။ ကွယ်လွန်သူနှင့်ပတ်သက်၍ စီတန်းလှည့်လည်ခြင်း သို့မဟုတ် ကြွေးကြော်သံများ ရွတ်ဆိုခြင်းမပြုရ။ စာတန်းများ ရေးသားကိုင်ဆောင်ခြင်း၊ ပိုစတာ၊ စာစဉ်၊ လက်ကမ်းစာစောင်များ ဝေငှခြင်း၊ ဂရုတ်ဖိတ်များ ရေးဆွဲခြင်းတို့ပြုလုပ်လျှင် အရေးယူဒဏ်ခတ်သွားမည်။

စည်းကမ်းချက် ၅။ မီးသင်္ဂြိုဟ်စဉ်အတွင်း ပုဒ်မ ၁၄၄ ထုတ်ပြန်ထားမည်ဖြစ်ရာ သေစေနိုင်သောလက်နက်များကိုင်ဆောင်ကာ တရားမဝင် စုဝေးခြင်းမပြုရ။

ဒီစည်းကမ်းချက်တွေကို နာခံလိုက်ပြီး ဘူဘန်မာရီးနဲ့ ကျန်တဲ့သူတွေက ဦးစီးဦးရွက်ပြုကာ အလောင်းကို သင်္ဂြိုဟ်လိုက်တယ်။ ခုနကပြောခဲ့သလိုပဲ၊ ဒါရီထရီ ဒက်ဘီတော့ မပါဘူး။ သင်္ဂြိုဟ်စက်ဆီလည်း ခေါ်မလာကြဘူး။ ဂျာဒက်ပါက ဘူဘန်မာရီးအိမ်ကို လိုက်ပို့လိုက်ကြတယ်။ ဒီမှာရောက်နေတာ ဆယ့်တစ်ရက် ရှိပေါ့။

ထပ်ပြောဖို့ရှိတာက ... ဒါရီထရီ ဒက်ဘီ လက်မခံတာ ဆွာပန်ဆုံးပြီဆိုတဲ့အချက်တင်မဟုတ်ဘူး၊ ဘူဘန်မာရီးနဲ့ ကျန်မိသားစုဝင်တွေကိုပါ မယုံကြည်တော့တာ။ သူတို့က ဆွာပန်ဘာတွေလုပ်နေတယ်ဆိုတာ အမြဲသိနေတဲ့သူတွေလေ။ သူတို့အားလုံးသိတယ်တော့ ဟုတ်ချင်မှဟုတ်ပေမယ့် အနည်းဆုံး ခူကူးတော့ သိတာပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒါရီထရီ ဒက်ဘီကို အသိမပေးကြဘူး။ ရဲဝန်ထမ်းတွေဖြစ်တဲ့ သားအကြီးနှစ်ယောက်ကိုတောင် မပြောပြဘူး။ တတိယမြောက်သားအလတ် တာပန်ကိုပဲ အသိပေးတယ်။ ဒါပေမယ့် တာပန် ဒီအဖြစ်အပျက်တွေသိတာတောင် တစ်လပဲ ရှိသေးတယ်။ နောင်တော်နှစ်ယောက်ကို အခြေအနေအရပ်ရပ် ရှင်းပြချင်ရင် ကိုယ့်သဘောနဲ့ကိုယ်ပဲ တဲ့။ ဆွာပန်အဖမ်းခံရတဲ့ သတင်းပေါ့။ နောက်တော့ အစ်ကိုနှစ်ယောက် အဖြစ်စုံ သိသွားတယ်။ သိသွားတဲ့အခါ သူတို့နှစ်ယောက် ဘာဆက်လုပ်လဲတော့ ဘယ်သူမှ မသိရဘူး။ သိရတာက ဆွာပန်ကို ထောင်တစ်ခု (အလီပါ) ကနေ နောက်ထောင်တစ်ခု (ဘီရန်ပါ) ဆီ ရွှေ့ပြီး တိုက်ပိတ်ထားတယ်ဆိုတာပဲ။ သူ့အစ်ကိုနှစ်ယောက် ဘယ်နေရာကနေပါသလဲ မသိရသလို ဒါက ပြစ်ဒဏ်ကြီးကြီးမားမားလား၊ သေးသေးမွှားမွှားလားလည်း မသိရဘူး။ ဒါပေမယ့် သူ့ကို စစ်ကြောရေးဝင်ပြီး ဖြစ်နေတဲ့ အရေပြားရောဂါလည်း ကုပေးတယ်ဆိုတာ နောင်မှ သိရတယ်။ အဲဒီအချိန်တုန်းက ဘူဘန်မာရီး ဆွာပန်နဲ့ တွေ့ခွင့်ရတယ်။ ဘယ်သူက စီစဉ်ပေးတာလဲ၊ ဒါမှမဟုတ် တကယ်ရော တွေ့ခဲ့ရဲ့လား ဆိုတာတော့ ဘယ်သူမှ မသိရပြန်ဘူး။ ဘယ်သူမှ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြောမပြဘူး။ အနည်းဆုံး ဒါရီထရီ ဒက်ဘီကိုပေါ့။ ဟိုတစ်စ ခီတစ်စ ပေါ်လာသလောက်အရ ဆွာပန်ဟာ သက်သောင့်သက်သာရှိခဲ့တယ်။ ရက်စွေရင် ပြန်လွတ်လာမယ်၊ စောစောလွှတ်ပေးဖို့ တောင်းဆိုလို့ အခြေအနေက ... ထောင်ဖောက်ပြေးဖို့ကြိုးပမ်းတဲ့ ထောင်သားတစ်ယောက်လို သေတဲ့အထိ အရိုက်ခံရတယ် ဆိုတာမျိုးပဲ။ ‘ထောင်ဖောက်ပြေးဖို့ ကြိုးပမ်းတဲ့ ထောင်သား’ ဆိုတာ သူ့ခိုးဓားပြသိပ်ဆန်တယ် ဆိုဦးတော့၊ အဲဒီလိုရာဇဝတ်သားတွေတောင် သေကျေတဲ့အထိ ရိုက်နှက်ခံရတယ် မကြားရဖူးဘူး။ သူ့ခိုးဓားပြဖြစ်ဖို့ဝေးစွာ ဆွာပန်ဟာ သားကောင်းရတနာလေးပါ။ မယုံနိုင်စရာ၊ တကယ့်ကို အံ့စရာ။ တကယ်တော့ လူတွေ ကြားရတာသာ

အမှန်ဆိုရင် သူ့ထောင်ဒဏ်ကို နှစ်လျှော့ပေးခါနီးနေပြီ တဲ့။ ဒီကိစ္စမှာ သူ့အစ်ကိုတွေလက်ချက်ပါမလားတော့ ဘယ်သူမှ မသိရဘူး။ ပါတယ်ဆိုရင်တောင် ဘယ်လိုလုပ် သိနိုင်မှာလဲ။ ရဲဝန်ထမ်းဖြစ်တဲ့ သူ့အစ်ကိုတွေက ကာလကတ္တားရဲတပ်ဖွဲ့၊ ဗဟိုရဲတပ်ဖွဲ့တို့နဲ့ အချိတ်အဆက်ရှိမရှိ ပြောရခက်တာကိုး။ ဒါပေမယ့် ဒီပြည်နယ်မှာ စစ်တပ်က လမ်းကြားထဲ ပတ္တရောင်လှည့်နေတာကို ထောက်ရှုရင် သူတို့တွေ လူဝင်မှုကြီးဝန်ကြီးဌာန ဒါမှမဟုတ် မြို့တော်ဝန်နဲ့တော့အဆက်အသွယ်ရှိလောက်တယ်။ မဖြစ်နိုင်ဘူးဆိုတာတော့ မရှိဘူး။ ဒါပေမယ့် ဘယ်သူ အတပ်ပြောနိုင်မှာလဲ။

ဒါရီထရီ ဒက်ဘီအတွက် ပိုအရေးကြီးတဲ့မေးခွန်းက သူ့ကို သူ့သားတွေ ဘာမှ မပြောသေးတာပဲ။ ဆွာပန်ဆုံးပြီဆိုတာ လွန်ခဲ့တဲ့ဆယ့်တစ်ရက်ကတည်းက အသိပေးခဲ့ပေမယ့် သူတို့ဆီက ဘာသံမှ မကြားရသေးဘူး။ အနည်းဆုံးတော့ အမေဖြစ်သူကို လှမ်းဆက်သွယ်လို့ရတာပဲ။ ဘာလို့ ခုထိ စာမလာ အကြောင်းမကြားသေးတာလဲ။ သူတို့ညီရဲ့ဈာပနကို ဘာလို့ရောက်မလာကြတာလဲ။ စစ်စည်းကမ်းလိုက်နာရမှာမို့ အထက်က ပြစ်တင်ကြိမ်းမောင်းမှာမို့ ရောက်မလာဘူးဆိုတာတော့ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဆွာပန်ဟာ သူတို့ရဲ့ညီအရင်းခေါက်ခေါက်ပဲ မဟုတ်လား။ ဆိုတော့ ဆွာပန် ဆုံးတယ်ဆိုတာ တကယ်မဟုတ်လောက်ဘူး။ ဒီကောလဟာလကို သူတို့အသိုင်းအဝိုင်းထဲမှာ စုံစမ်းခဲ့ကြမှာပဲ။ ပြီးတော့ ဆွာပန်ဘာမှမဖြစ်ဘူးလို့ သိသွားတာဖြစ်မယ်။ ဆွာပန်လို့ ထင်နေတဲ့အလောင်းက တခြားသူ ဖြစ်ရမယ်။

အဲဒါကြောင့် ဒါရီထရီ ဒက်ဘီ သေသူအတွက် ရွတ်ဆိုမှုတွေ မလုပ်တာ။ ရှင်သူအတွက် ရွတ်ဆိုမှုတွေသာ လုပ်မယ်။ သူ ခု လုပ်နေတာမျိုးပေါ့။ သူ ဘာလုပ်နေတယ်ဆိုတာ ဘယ်သူ့ကိုမှ မပြောဘူး။ သူ့ခေါင်းထဲမှာပဲ ထားတယ်။ အဲဒါကြောင့် သူ ဂျာဒက်ပါကို ရောက်နေတာ။ လူတွေ ပြောလို့မဟုတ်ဘဲ ကိုယ့်အကြောင်းနဲ့ကိုယ် ဒီကိုလာနေတာ။ ဒီလိုအချိန်မှာ ဒါရီထရီ ဒက်ဘီ တစ်ယောက်တည်းမနေသင့်ဘူးလို့ ဘူဘန်မာရီကအစ မိသားစုဝင်တိုင်း ထင်ကြတာပဲ။ ဆွာပန် သေပြီလို့ သူတို့ ထင်တာကိုး။ အဲဒါကြောင့် ကောလဟာလထွက်တဲ့သုံးရက်မြောက်ကတည်းက ဘူဘန်မာရီ ရွတ်ဖတ်နေတာ။ ဆန်စိုနဲ့ ကိုယ်သုတ်တဘက်တစ်ထည်၊ ပုဆိုးအသန့်တစ်ထည်နဲ့ ကြေးခွက်တွေ တွေ့ကတည်းက အိမ်ထဲမှာ ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါးရောနေပြီ။ ဆုတောင်းပွဲလုပ်နေပြီဆိုတာ ဒါရီထရီ ဒက်ဘီ သိတာပေါ့။ ဆယ့်တစ်ရက်မြောက် ဒီနေ့မှာတော့ ဘူဘန်မာရီက ဆွာပန်အကြောင်း စပြောလာတယ်။ စကားဆုံးအောင်သာပြောခွင့်ရမယ့်ဆိုရင် သေသူအတွက် ဆယ့်တစ်ရက်မြောက် ဆုတောင်းပွဲအကြောင်း မဖြစ်မနေ ထည့်ပြောမှာပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒါရီထရီ ဒက်ဘီက စကားအဆုံးခံမှာမဟုတ်ဘူး။

အဲဒီကနေ စတာပဲ။ ဆွာပန်က ထောင်ဖောက်ပြေးမယ့် လူစားမျိုးမဟုတ်ဘူး။ တိုက်ပိတ်ခံထားရတာဆိုတော့ ထောင်ဖောက်ပြေးဖို့ အဖော်စပ်စရာလည်း မရှိဘူး။ ပြီးတော့ သူတို့သံတိုင်တွေနောက်မှာ မြင်ခဲ့ရတဲ့ ဆွာပန်က ပြေးနိုင်ဖို့ဝေးစွ၊ လမ်းတောင် မနည်းလျှောက်နေရတာ။ ငါးကိုက်အကွာလောက်ကဆိုရင်ကို သူ့မျက်နှာပေါ်ကအမာရွတ်ကို လှမ်းမြင်ရတယ်။ ပြီးတော့ ထိပ်တုံးကို တင်းတင်းခတ်ထားတာများ နည်းနည်းလှုပ်တာနဲ့ သံကြိုးက တချင်ချင်မြည်တော့တာ။ ထောင်ဝင်စာလာတွေလည်း ဘာမှမထူးဘူးလို့တောင် ဆွာပန်ပြောနေသေးတာ။ ထောင်သားတွေကို အစာ အချိန်မှန်မှန် မကျွေးဘူး တဲ့။ ပထမအသုတ် စားပြီးလို့ ပန်းကန်တွေဘာတွေ ဆေးကြောပြီးခါမှ ဒုတိယအသုတ် စားရတယ်။ နေ့လယ်ခင်းဟာ ဒီလိုနဲ့ ကုန်သွားတယ်။ ထောင်အပြင်ကနေ အစားအစာပို့ခွင့်လည်း ပိတ်ထားတယ်။ ခွင့်ပြုတယ်ဆိုရင်တောင် ဟိုထိုးဒီမွေနဲ့

စစ်လာဆေးလားလုပ်တော့ ပို့တဲ့အစာလည်း သိုးတာပဲ။ ပေါင်မုန့်တို့ ငှက်ပျောသီးတို့ကို အထဲမှာ တစ်ခုခုဖွက်ထည့်ထားသလား စစ်ဖို့ ထိုးချေပစ်တော့ စားမရတော့ဘူး။ ပေါင်မုန့်ထဲ ဒိုင်းနမိုက်ခိုးထည့်၊ ငှက်ပျောခိုင်ထဲ ဖိုင်တစ်ခု ဖွက်ပေးတာ မိသွားတဲ့နောက် ဒီလိုတွေဖြစ်ကုန်တာ။ ဟင်းအကောင်းစားတွေဆို အာဏာပိုင်တွေက ခိုးတယ်။ ဒါ့အပြင် ဝတ်စရာအဝတ်လည်း မပေးဘူး။ ချိုးစရာရေတောင် မလောက်ငှဘူး။ အဝတ်ဒီတစ်စုံတည်းကိုပဲ ရက်ပေါင်းများစွာ ဆက်တိုက်ဝတ်ရတယ်။ တစ်ပတ်မှာ ရေချိုးခွင့်၊ အဝတ်လျှော်ခါင့် တစ်ကြိမ်ရတယ်။ အရေပြားရောဂါတွေတော့ မမှုနိုင်တော့ဘူး။ ညစာက ပုပ်အဲ့အဲ့အနံ့နဲ့ ဂျပါတီရယ်၊ အာလူးဟင်းရယ်၊ တရားဝင် ပိတ်ပင်ထားတဲ့ ပဲစင်းငုံနဲ့လုပ်ထားတဲ့ ဟင်းအနှစ်ရယ်။ စားပြီးတိုင်း ပျို့ပျို့တက်လာတာပဲ။ နေ့လယ်စာကျွေးတဲ့ထမင်းကျ ခဲတွေပါပြန်တယ်။ ဆွာပန်ရဲ့အကျဉ်းတိုက်က ကျဉ်းလွန်းလို့ ခြေဆန့်လက်ဆန့်လိုက်ရင် နံရံနဲ့ သွားတိုက်ပြီး ညအိပ်ရင်လည်း ကွေးကွေးလေး အိပ်ရတယ်။ ဒါတောင် ခေါင်းနဲ့ နံရံ သွားပွတ်မိနေသေးတယ်။ အပေါ့ရော အလေးပါ ဒီအကျဉ်းတိုက်ထဲမှာပဲ သွားရတယ်။ သူ ဒီလိုအကြောင်းတွေပဲ ဆက်ပြောနေသေးတယ်။ သတင်းစာတွေက ဒီအကြောင်းတွေ ထည့်ရေးကြလား သူ သိချင်နေတာ။ လူတွေ ဒီအကြောင်းတွေ ပြောကြသလားပေါ့။ ပြီးတော့ ချက်ချင်းပဲ သူဆက်ပြောတာက ‘ဒီတိုင်းပြည်မှာ ပြောကြမှာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒီနိုင်ငံက ကမ္ဘာ့ဒီမိုကရေစီဘိုးအနိုင်ငံလို့ လူတွေ ထင်နေကြတာ။ အိန္ဒိယမှာ အာဏာရပါတီက သိပ်မရက်စက်ဘူးလို့ပဲ လူတွေ ထင်နေကြတာ။ ဟစ်တလာလောက်တော့ မရက်စက်ဘူးပေါ့။ တကယ်တော့ သူတို့က ပိုရက်စက်တာ။ သူတို့မျက်နှာတွေက ပျော့ပျောင်းနဲ့နှောင်းနေလို့သာ။ သူတို့က အိန္ဒိယယဉ်ကျေးမှုလေ့ကို တစ်ချက်လေးတောင် မစဉ်းစားဘဲ ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်ကြတာ။ အိန္ဒိယယဉ်ကျေးမှုလေ့ဆိုတာ မရှိတော့ဘူး။ အားလုံးကို ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့စနစ်က ဝါးမျိုဖျက်ဆီးပစ်ပြီးပြီ။ အမိမြေကို ဦးညွတ်ပါ၏ လို့ နှုတ်ကရွတ်ပြီး တိုင်းပြည်ကို နယ်ချဲ့လက်အပ်လိုက်တာပဲ။ ကျွန်တော်တို့ ဘာမှမတတ်နိုင်တော့ဘူး။ ပြည်သူတပ်သာမရှိရင် လူထု ဘာမှလုပ်လို့မရဘူးလေ။ ဆန္ဒပြလို့တောင် မရဘူး။ တော်လှန်လို့တောင် ...’ တဲ့။ သူ အဲဒါတွေ တတွတ်တွတ်လွှတ်နေတုန်းမှာ ဆွာပန်ရဲ့နှုတ်ခမ်းတွေ၊ မျက်လုံးတွေ တုန်ယင် ခြောက်သွေ့ကွဲအက်သွားမလား မပြောတတ်တော့ဘူး။ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ဆွာပန်တွေရဲ့ မျက်လုံးတွေ၊ နှုတ်ခမ်းတွေကတော့ ဘယ်တော့မှ အရှုံးပေးမှာမဟုတ်ဘူး။ ဆုံးသွားတဲ့အချိန်မှာတောင် ဆွာပန်ရဲ့မျက်လုံးတွေ၊ နှုတ်ခမ်းတွေက မျှော်လင့်ချက်ကို လွယ်လွယ်နဲ့ မစွန့်တဲ့သူတွေလို၊ အမြဲရှင်သန်နေသူတွေလို ရှိနေခဲ့တာ။ ဒါရီထရီ ဒက်ဘီ ထပ်မကြားချင်တော့ဘူး။ ဒီလောက်ကြားရရင် တော်ပြီလေ။

ဒီအိမ်ကို ပထမဆုံးရောက်တဲ့နေ့မှာတင် ခူကူး အများကြီး လွှတ်ပြီးနေပြီ။

ခူကူး ပြောတာက ဒီလို။ ဆွာပန်ကို မနက်နှစ်ချက်တီးကြီးမှာ တွေ့လိုက်တယ်တဲ့။ ဖွင့်ထားတဲ့ပြတင်းပေါက်ကတစ်ဆင့် တိုးဝင်လာတဲ့ စက္ကူလုံးက သူ့နဖူးတည့်တည့်ကို လာမှန်တာတဲ့လေ။ ခူကူး အခန်းထဲမှာ တစ်ယောက်တည်းရှိနေတာမို့ တော်ပါသေးရဲ့။ လရောင်လည်း ဖြိုးဖြိုးဖျဖျရှိနေတော့ ပြတင်းပေါက်အပြင်က သူ့ကို လှမ်းမြင်ရတယ်။ တစ္ဆေတစ်ကောင်ကို မြင်နေရသလိုမျိုး ခူကူး ကြောင်နေသေးပေမယ့် ကြောက်တော့မကြောက်ဘူး။ ဘာလုပ်ရမှန်းမသိလို့ နည်းနည်းတော့ကြောက်တာပေါ့။ အဲဒီလိုနဲ့ လွန်ခဲ့တဲ့ခြောက်လက ဆွာပန်ကို သူ ခိုစရာပေးခဲ့တာ။ ပထမညမှာ ဘယ်သူမှပြောမထားပေမယ့် အိမ်ရှေ့တံခါးကို အသံမထွက်အောင် ဖွဖွဖွပြီး ဘယ်သူမှမနိုးအောင် ဝင်ခိုင်းတယ်။ သူ အခန်းထဲရောက်တော့ ခူကူး နောက်ပြန်ဆုတ်ရမယ့်အစား သူ့ကို ပွေ့ဖက်ထားလိုက်တယ်။ ယောက်ျားခန္ဓာကိုယ်ဆိုတဲ့ အငွေ့အသက်

တစ်စုံတစ်စုံလေးတောင် မရ။ အခန်းမီးမဖွင့်ဘဲ တံခါးကိုလော့ချ။ ပြတင်းပေါက်ကို အသာပိတ်လိုက်တယ်။ ဒီလောက်အချိန်ကြာကြီးနေမှ ခူကူးကို ပြန်တွေ့ရတာမို့ ဝမ်းသာစိတ်ကြောင့်လား။ အပြစ်မကင်းစိတ်ကြောင့်လားမသိ။ ခူကူးပန်းကို အသာပုတ်တယ်။ ‘ငါ့ကို စားစရာတစ်ခုပေးပါဦး။ ငါ ဘာမှမစားရတာ လေးရက်ရှိနေပြီ’ ဒီတိုင်းပြည်ဟာ အငတ်ဘေးဆိုက်နေတဲ့တိုင်းပြည်လား။ ဒါမှမဟုတ် ကုန်ဈေးနှုန်းတွေ ကမောက်ကမဖြစ်မှာစိုးလို့ ကောက်ပဲသီးနှံတွေ မီးရှို့ပစ်တဲ့ လူချမ်းသာတိုင်းပြည်က တိရစ္ဆာန်လေးတွေများလား လို့ တွေးမိသွားရော။ ပထမညမှာ ခူကူး ပြင်ထားဆင်ထားတာမရှိလေတော့ အပူတပြင်းလိုက်ရှာတာတောင် ဘီစကစ်တစ်ဘူးပဲ တွေ့တယ်။ ဘူးထဲကနေ ဘီစကစ်တစ်ဆုပ်စာကို သူ တရွင်းရွင်းစားတဲ့အသံကို ခူကူး တမလွန်ထိတောင် ကြားယောင်နေတော့မှာ။ သူက ချက်ချင်းထပြန်တော့မလို့ လုပ်နေတာ။ ဒါပေမယ့် ဒုတိယမြောက်ရေတစ်ခွက်တောင်းပြီးတဲ့နောက် သူ အိပ်ရာပေါ်ထိုင်ချလိုက်ပုံ၊ သူ့မျက်လုံးတွေ မှေးစင်းသွားပုံကြည့်တာနဲ့ သူ မစားရတဲ့နေ့ထက် မအိပ်ရတဲ့ညက ပိုနေပြီလို့ ခူကူးသိလိုက်ပြီ။ သူ မအိပ်ရတာ ဘယ်နှရက်ရှိပြီလို့ တစ်ခွန်းလေးမှတောင် ထုတ်မပြောဘူး။ ဒါပေမယ့် ခူကူးက ‘ခဏမှေးလိုက်ဦး။ မနက်ကျရင် ကျုပ်လာနိုးလှည့်မယ်။ ကျုပ် မအိပ်ဘဲ ထိုင်စောင့်ပေးမယ်’ ပြောပြီးပြီးချင်း သူ အိပ်ရာပေါ်မှာ ခေါင်းအုံးမပါဘဲ ခွေခနဲအိပ်ပျော်သွားတော့တယ်။ သူ မအိပ်ရတဲ့ညပေါင်း ဘယ်လောက်များပြီဆိုတာ နှုတ်ကနေ ပြောနေစရာမလိုတော့ဘူး။ ဟင့်အင်း၊ တကယ်တော့ နေ့ပေါင်းညပေါင်းကို ရေတွက်ရမှာမဟုတ်ဘူး။ မျက်လုံးအစုံကို ရေတွက်ရမှာ။ အိပ်ဖို့သုံးနေကျ မျက်လုံးအစုံတွေရယ်၊ ဘေးဘီဝဲယာကင်းစောင့်ရတဲ့ မျက်လုံးအစုံတွေရယ်၊ အနားယူဖို့ ပိတ်ထားရတဲ့ နှုတ်ခမ်းအစုံတွေရယ်၊ လိုအပ်တဲ့အခါအသံထုတ်ဖို့ သုံးရတဲ့ နှုတ်ခမ်းအစုံတွေရယ်ဟာ မရေမတွက်နိုင်များပေမယ့်လည်းပေါ့။ ဒါပေမယ့် ခူကူးကတော့ ရေတွက်ဆဲပဲ။ အထူးသဖြင့် အသံတစ်သံသံကြားရင် ‘တော်ပါသေးရဲ့၊ ခွေးအူသံပါ’ လို့ ရေရွတ်ရတဲ့အခါ၊ ဘာသံမှမကြားရသေးခင် ‘ကားသံများလား’ လို့ ပြန်မေးရတဲ့အချိန်မှာ။ ပြီးတော့ နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် အိပ်ပျော်သွားတယ်။ အဲဒီညက ဘာအန္တရာယ်မှ မကျခဲ့ပါဘူး။ နောက်ညတွေလည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းပါပဲ။ ဆွာပန် မနက်နှစ်နာရီလောက်ဆို ဒီဘက်ကို ရောက်ရောက်လာတတ်တယ်။ ကျန်တဲ့အချိန်တွေ သူ ဘယ်ရောက်လို့ဘယ်ပေါက်နေသလဲ၊ သူတို့အားလုံး ဘာလုပ်နေသလဲ၊ ကျန်တဲ့သူတွေက ဘယ်သူတွေလဲဆိုတာတော့ ခူကူး မသိခဲ့ရဘူး။ ခူကူး ဒီမေးခွန်းကိုပဲ ထပ်ခါတလဲလဲမေးလည်း ‘တိုင်းပြည်အတွက် လုပ်နေတာ’ ဆိုတဲ့အဖြေပဲရတယ်။ တခြားဘာမှ မသိခဲ့ရဘူး။ ခူကူး တစ်ခါတုန်းက သံသယတောင် ဝင်မိတယ်။ သူတို့က လူရောဟုတ်ရဲ့လား။ မမောမပန်းနဲ့ အာဟာရသိဒ္ဓါပြီးတာလား။ နားဖို့ အိပ်ဖို့ရော အချိန်ပေးကြရဲ့လား။ ကျောခင်းပြီးလှဲရတဲ့အရသာ၊ မိန်းမတွေကို ငေးငမ်းရတဲ့အရသာရော သိကြရဲ့လား။ ဝမ်းဗိုက်ထဲမှာရော၊ နှလုံးအိမ်ထဲမှာပါ ဆာလောင်မှု မရှိကြတော့ဘူးလား။ ပြီးတော့ နူးညံ့တဲ့စိတ်ထား။ သူတို့မှာ သနားကြင်နာစိတ်ရှိတယ်လို့တော့ ကြားတယ်။ ဒါပေမယ့် တစ်ယောက်ယောက်ရဲ့လက်ကိုဆွဲဖို့ ယုံကြည်မှုရော။ ငါကပဲ ယုံစရာမကောင်းလို့လား။ တစ်ခါတုန်းက သူ ဗိုက်နာတော့ တစ်ခုခုကိုလိုက်ရှာနေတဲ့အချိန် ခူကူး ဘေးကနေ ‘ဘာလို့ဖွင့်မပြောတာလဲ’ လို့မေးတာတောင်မှ၊ ‘ဘယ်နားနာနေတာလဲ’ လို့ လှစ်ခနဲထွက်သွားတာတောင်မှ သူက ခူကူးလက်ကို တင်းတင်းဆုပ်၊ အံ့ကိုကြိတ်ပြီး သူပြောနေကျစကားပဲ ပြောထွက်လာတယ်။ ‘တစ်နေ့ကျရင် အကုန်လုံး နင့်ကိုပြောပြမယ်။ ခုတော့ ငါ့မှာ အနာရှိနေတယ် ဆိုတာလောက်ပဲ မှတ်ထားလိုက်’ သူ ဘာဝေဒနာခံစားနေရလဲ ထုတ်မပြောဘူး။ သူတို့က တစ်ကိုယ်ရည်ဒုက္ခအကြောင်း မညည်းရလို့ စည်းကမ်းချထားတာဖြစ်မယ်။ လူမှုအနာကိုသာ ပြောကြတယ်။ တစ်ကိုယ်ရည်ဒုက္ခဆိုလည်း လူမှုအနာ ရှုထောင့်ကနေသာ ပြောကြတယ်။ ဖိနှိပ်မှုရှိရင် တော်လှန်အာခံမှုရှိတယ်

တဲ့။ သူတို့ကြိုက်တာ သွေးနီရဲရဲပဲ။ သူတို့အလံကိုတောင် သွေးနီရဲ ဖြန်းပက်ထားတာ။ သွေးလည်း စွန်းချင်ကြတယ်။ ဖိနှိပ်မှုရှိရင် အာခံမှုရှိမယ်၊ သွေးစွန်းမှုလည်း ရှိမယ်။ ဒါပေမယ့် ခုကူး သွေးမစွန်းခဲ့ရဘူး။ ခုကူး သူ့ကို ခိုစရာတစ်ခုပဲ ပေးနိုင်ခဲ့တယ်။ သူ ခုကူးကို ဘယ်တော့မှဆွဲမခေါ်ခဲ့ဘူး။ ခုကူးသွေးလည်းရဲတယ်ဆိုတာ သူ နားမလည်ခဲ့ဘူး။ တစ်လောကလုံးကသွေးတွေဟာ သူတို့အလံမှာပဲ စုဆုံအုံကြွရမှာလား၊ တခြားခန္ဓာမှာရော ပူနွေးထကြွလို့မရဘူးလား။ အဲဒီနေ့က သူ့နှုတ်ခမ်းမှာ ဘာသွေးစမှမရှိဘူး။ သူ့နှုတ်ခမ်းတွေက ဆောင်းတွင်းက စပျစ်သီးခြောက်လိုပဲ၊ ဒါပေမယ့် ခြောက်သွေ့ကွဲအက်နေတယ်။ ဆွာပန်မိတ်ဆွေတွေက လာအကြောင်းကြာတာ။ ခုကူး ဘယ်တစ်ယောက်ကိုမှ မမှတ်မိဘူး။ ရဲက ဆွာပန်ကို ဆွဲစီသွားပြီ တဲ့။

ဒါရီထရီ ဒက်ဘီ ခုကူးပြောတာတွေကို ကြားပြီးပြီ။ သူ နားမထောင်ချင်လည်း ကြားနေရတာ။ နောက်ဆုံးတော့ နားထောင်လိုက်ရတာပါပဲ။ ပြီးတော့ သူ ကောက်ချက်ချတယ်။ ဆွာပန်ကို သူတို့မသိဘူး လို့ သူ ကောက်ချက်ဆွဲလိုက်တယ်။ သူတို့ထဲကတချို့ ဆွာပန်နှုတ်ခမ်းကိုသိတယ်၊ တချို့ကတော့ သူ့ဆာလောင်မှု၊ တချို့က မျက်လုံးတွေ၊ တချို့က ကတိစကား၊ တချို့ဆို ဝမ်းဗိုက်၊ တချို့ဆို စွန့်လွှတ်နစ်နာခံမှု၊ တချို့ဆို သူ ပွင့်ဖတ်ဖို့၊ ရွံ့စက်လို အသက်ဆုံးခဲ့ရတယ်လို့ ယူဆနေကြတာ။ ဒါပေမယ့် ဘယ်သူမှ ဒီရွံ့တော့ကို မတူးဆွချင်ကြဘူး။ ဆွာပန်ဟာ မီးလျှံတွေအောက်က ပြာပုံလို့ သူတို့ထင်နေကြတာ၊ ဒါပေမယ့် ဘယ်သူမှ ပြာပုံကို မွေ့နှောက်ပြီး အဖိုးတန်ကျောက် မရှာချင်ကြဘူး။ လူတစ်ယောက်ကို ပွင့်ဖတ်ဖြစ်တဲ့အထိ ရိုက်လို့ရတယ်လို့ သူတို့ထင်ကြတာလဲ။ လူ့ခန္ဓာကိုယ်ဟာ ရွံ့စိုင့်ရွံ့စဲတစ်ခုသာပဲလား။ လူ့ခန္ဓာကိုယ်ဟာ အရိုးတွေ၊ နံရိုးတွေ၊ ကျောရိုးတွေ၊ ခြေတွေလက်တွေ၊ အနည်းဆုံးတော့ မျက်လုံးတွေ၊ ဆံပင်တွေ၊ သွားတွေ ပါရမယ်မဟုတ်လား။ အလောင်းကောင်မှာ ဒါတွေ တစ်ခုမှ မရှိပါလေ။ ဒါကို ဘာလို့ ဆွာပန်လို့များ သူတို့ ယူဆကြလေသလဲ။ ဒါရီထရီ ဒက်ဘီအတွက်တော့ အံ့ဩကုန်နိုင်ဖွယ်ပါပဲ။ သူ တဆစ်ဆစ် ဝမ်းနည်းနာကျင်ရသေးတယ်။ ဒါ ဆွာပန်အလောင်းပါလို့ ကျေညာဖို့ သူတို့ စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခဲ့ကြပြီထင်ရဲ့။ သူတို့တွေ ဆွာပန်ကို ကောင်းကောင်းသိလို့လား။ ဆွာပန်ကို သူတို့ဝမ်းထဲ လွယ်ခဲ့ဖူးလို့လား။ ကိုးလလွယ် ဆယ်လလွယ်တဲ့အထိ ဆွာပန်ကို ရင်းနှီးဖူးလို့လား။ ဆွာပန် သန္ဓေသားဘဝတုန်းက ဒါရီထရီ ဒက်ဘီဝမ်းကြာတိုက်ကို ကန်သလိုမျိုး သူတို့ဝမ်းကို ကန်ဖူးလို့လား။ သူ နာကျင်ကိုက်ခဲလာရင် ဘာလိုက်ရှာသလဲ၊ တစ်ယောက်ယောက်ကြောင့် သူနာကျင်ရရင် ဘယ်လိုရုပ်ဖြစ်သွားလဲဆိုတာ သူတို့သိလို့လား။ ဆွာပန်အိပ်ရင် လူသေတစ်ယောက်လို အိပ်တတ်တယ်ဆိုတာ အမှန်ပါပဲ၊ ဒါပေမယ့် အဲဒါက သက်သက်၊ ခုဟာက ပွင့်ဖတ်ရယ်လေ၊ ဆွာပန်မှမဟုတ်တာ။ ပြီးတော့ ရဲက သူ့ကို ပွင့်ဖတ်ဖြစ်တဲ့အထိ ဘာကြောင့် ရိုက်ရမှာလဲ။ သူ့မှာ ထွက်ပြေးဖို့ အားတောင်မရှိတာ။ သူ့မျက်နှာ၊ ပါးပြင်၊ ခန္ဓာကိုယ်အနှံ့မှာ အမာရွတ်တွေနဲ့ လက်နဲ့ခြေထောက်ကိုလည်း လက်ထိပ်၊ ခြေချင်း ခတ်ထားတာ။ အလောင်းမှာ အမာရွတ်လည်းမတွေ့၊ လက်ထိပ်ရာ၊ ခြေချင်းရာလည်း မတွေ့။ သူ့ညာဘက်တင်ပါးဆုံက မွေးရာပါအမှတ် အပြာကြီးရော၊ ‘ချာကရာဘော်တီမိသားစုရဲ့ သွေးပြာပြာတွေဟာ ဒီကောင့်သွေးကြောထဲ စီးဆင်းနေတာ’ လို့တောင် သူ့အဖေက ပြောလိုက်သေးတယ်။ မွေးရာပါအမှတ်ကို ဖျက်ပစ်လို့ရလား။ မွေးရာပါအမှတ်ကို ဖျက်မရပါဘူး။ အသားကိုခြစ်မချသရွေ့ ဖျက်မရဘူးလို့ ဒါရီထရီ ဒက်ဘီ ကြားဖူးတယ်။ ဒီအလောင်း ဒါမှမဟုတ် ပွင့်ဖတ်ကို ဆွာပန်လို့ လက်ခံပြီးရင် သူတို့ဘာအကျိုးရှိသွားမှာလဲဆိုတာ သူ နားကိုမလည်နိုင်ဘူး။ ဆူးဟာ သူတို့အသည်းအိမ်တွေကို ထိုးစိုက်နေဆဲမဟုတ်လား။ မျှော်လင့်ချက်ဆိုတာ မရှိတော့ဘူး။ အားလုံး အငွေ့ပျံထွက်သွားပြီမဟုတ်လား။ အစကတည်းက သူတို့တွေ ပြောနေကြတာ။ သူတို့တွေ သေမှာ၊ ဒီကောင်လေးတွေ သေမှာ ဆိုတာမျိုး။ သူတို့ပြောနေကြတာက ဒီနိုင်ငံရေးက သူတို့ကို အရင်သတ်မှာ တဲ့။

ငရဲကိုသွားမယ့်ဒီလမ်းဟာ ကျောင်းသားတွေအတွက်ပဲ။ ကျောင်းသားတွေအတွက် လမ်းကြောင်းဟာ ထာဝရဒီအတိုင်း ဖြစ်တော့မှာ။ အန္တရာယ်ကို တည့်တည့်တိုးရင် သေမှာပဲ။ သူတို့အတွက်တော့ ဆွာပန်ဟာ သေနှင့်နေတာ ကြာခဲ့ပြီ။ သူတို့က ဆွာပန်ကို သေစေချင်နေတာ။ ခိုကွန်းဆို ဆွာပန်ကို ဒဲ့ဝေဖန်တယ်။ ‘ဆွာပန်နဲ့ ဆွာပန်လိုကောင်တွေက လူရေးသူရေးနားမလည်တဲ့ကောင်တွေ၊ ဓားပြတွေ၊ လူသတ်သမားတွေ၊ ငကြောင်တွေ၊ ကိုယ့်သေတွင်းကိုယ်တူးနေတဲ့ကောင်တွေ’ လို့တောင် ပြောသေးတာ။ အဲဒီ ခိုကွန်း ဆိုတဲ့အကောင်ကပဲ ဒီအလောင်းဟာ ဆွာပန်ပါလို့ ပထမဆုံးအတည်ပြုတာ။ ခူကူးရော ဘာထူးလဲ။ ညတွင်းချင်း ဘက်ပြောင်းပြီး အလုံးကြီးတွေ လွှတ်တာ။ ‘သူတို့က နတ္ထိဝါဒီတွေ။ အလုပ်တော့ ရွာမှာလုပ်ချင်လုပ်မယ်၊ ပြေးပုန်းတော့ မြို့ပေါ်တက်ပုန်းကြတဲ့သူတွေ’ တဲ့။ ဆွာပန် ဘယ်လိုလုပ် ခူကူးကို ယုံမလဲ။ ခူကူးသိတာ သူ့မျက်လုံးနဲ့ နှုတ်ခမ်းတွေကိုပဲရယ်။ ဘူဘန်မာရီးအကြောင်းတော့ ထည့်မပြောတော့ဘူး။ သူက ဘယ်သူဘာပြောပြော နားယောင်မယ့်အစားမျိုး။

လူငယ်တစ်ယောက်ဟာ ထမင်းတစ်နပ်အတွက် အမေ့ဆီမလာဘဲ ညတွင်းချင်းပြောင်းတဲ့ သာကူးမဆီသွားတယ်ဆိုတာ လုံးဝမဖြစ်နိုင်ဘူး။ အိပ်ပဲအိပ်နေတဲ့ဟာမဆီလေ။ ဒါရီထရီ ဒက်ဘီ တစ်ညလုံး ထထိုင်သလိုမျိုး သူ နေလို့လား။ တံခါးကို အမြဲတမ်းဖွင့်ထားလား။ အချိန်ပြည့် ထမင်းတစ်ခွက် အဆင်သင့်ပြင်ထားလား။ အိပ်ရာတစ်ဖက်ခြမ်းကို နေရာဖယ်ထားသလား။ ဒါမှမဟုတ် ခေါင်းအုံးအပိုတစ်လုံး ဆောင်ထားလား။ မနက်နှစ်ချက်ထိုးကြီးမှာ သံတိုင်တွေကို လွှဲနဲ့ဖြတ်ပြီး အကြင်နာကင်းမဲ့ရဲတွေကို အဲဒီသံတိုင်ပြတ်စတွေနဲ့ တိုက်ခိုက်တယ်ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ နှစ်ဆယ့်သုံးပေမြင့်တဲ့ ထောင်နံရံတွေကို ကျော်တက်နိုင်ရအောင် သူတို့က အိန်ဂျယ်တွေလား၊ နတ်ဘုရားတွေလား။ သူတို့ခြေတွေလက်တွေမှာ ပွန်းပဲ့ဒဏ်ရာတွေရှိနေ၊ အာဟာရကြုံလို့နေလျက်နဲ့လေ။ ပြီးတော့ သူတို့ လမ်းတောင် ကောင်းကောင်းလျှောက်နိုင်တာမဟုတ်ဘူး။ တစ်ချက်ထိုးရုံနဲ့ ပုံလဲကျသွားမှာ။ သူတို့မျက်လုံးတွေ ပေါက်ထွက်တဲ့အထိ၊ သူတို့ခြေတွေလက်တွေ ကျိုးကြေလွင့်ထွက်တဲ့အထိ၊ သူတို့နံရိုးတွေ အမှုန့်ညက်ညက် ကြေတဲ့အထိ၊ သူတို့နှုတ်ခမ်းတွေ ကြေမွတဲ့အထိ၊ သူတို့ဆံပင်တွေ ကျွတ်ကြွေတဲ့အထိ ဘာကြောင့်ဖြစ်ရမှာလဲ။ ဒါ တကယ့်ဖြစ်ရပ်မှန်မဖြစ်နိုင်ဘူး။

ဒါရီထရီ ဒက်ဘီ ထောင်တွေကို မြင်ဖူးသွားတယ်။ ထောင်နာရီ နှစ်ချက်ထိုးတာကို ကြားဖူးတယ်။ အချက်ပေးခေါင်းလောင်းတွေမြည်တာတောင် ကြားဖူးတယ်။ အဲဒီတုန်းက ဆွာပန်ကို ဝမ်းထဲမှာ လွယ်ထားရတာ။ လေးလသားပေါ့။ အဲဒီအချိန်က သူတို့ ရာနီဂန်ဂျီမှာ နေကြတာ။ အဆန်ဆော ကလပ်ကနေ မနက်နှစ်နာရီဆို အိမ်ပြန်တယ်။ တရားရုံးအကျော်က ဗဟိုထောင်ကြီးနားရောက်ရင် ထောင်နံရံတွေကို နီရဲနေအောင် ဆေးသုတ်ထားတာ၊ ထောင်နာရီကနေ ဒေါင် ဒေါင် နှစ်ချက် မြည်တာ၊ အချက်ပေးခေါင်းလောင်းလည်း မြည်တာကို သူ မှတ်မိနေတယ်။ သူတို့တွေ သိပ်ကြောက်နေခဲ့တာ။ အဲဒီအချိန်မှာ ဓားပြတွေကို ထောင်ကနေလွှတ်ပေးတာဆိုတာ နောင်မှ သူတို့ ပြန်သိရတယ်။ ဓားပြတွေလုပ်စရာရှိတာလုပ်ပြီးရင် အရုဏ်လောက်မှာ ထောင်ထဲ ပြန်ဝင်ခိုင်းတယ်။ အချက်ပေးခေါင်းလောင်းတွေ ဟန်ပြ မြည်တယ်။ လုယက်လို့ရသမျှကို ခွဲယူတာတော့ ထည့်ပြောစရာလိုမယ်မထင်ဘူး။ ဆိုတော့ အချက်ပေးခေါင်းလောင်းသံဆိုတာ တကယ့်အစစ်မဟုတ်ဘူး။ ဓားပြတွေကိုဖမ်းမိတယ်ဆိုတဲ့နာမည်လည်း ရသွားသေးတယ်။ ရဲဆိုတဲ့အမျိုးက ရာဇဝတ်သားကို ဖမ်းလိုက်၊ လွှတ်လိုက်နဲ့ လုပ်စားတဲ့ မျိုးနွယ်တွေပဲ။ သွေးမြေကျစရာမလိုဘဲ လူတွေကို ဖိနှိပ်နေတဲ့

မိစ္ဆာဆိုးတွေ။ နနုနယ်နယ် ကျောင်းသားလူရွယ်တွေကို သူတို့ ဘယ်လိုများ ပွင့်ဖတ်ဖြစ်အောင် ရိုက်နိုင်ရသလဲ။ ဒီကောလဟာလတွေဖြန့်တဲ့သူတွေကတော့ ဒီပြည်နယ်က ကျား၊ မ လူငယ်လူရွယ်တွေကို သတ်ခိုင်းတာ ဗဟိုအစိုးရရဲ့လက်ချက်လို့ ပြောနေကြတယ်။ ကောလဟာလတွေက ဘယ်လောက်ထိတောင်ဆိုးလဲဆိုရင် ဒီပြည်နယ်က အမျိုးသားငယ်၊ အမျိုးသမီးငယ်တွေကို ဒီဆယ်စုနှစ်အတွင်းမှာပဲ အကုန်မျိုးပြုတ်အောင် သတ်ပစ်မှာ တဲ့။ လူငယ်လူရွယ်တွေကို ပြုတ်ပြုတ်ပြုန်းအောင် သုတ်သင်လို့ရသလား။ စက္ကန့်နဲ့အမျှ မွေးဖွားနေတာလေ။ မွေးဖွားသန့်စင်ရတဲ့၊ မွေးဖွားရှင်သန်လာတဲ့အဖြစ်ကို ဒီလူတွေ ဘယ်လောက်သိလို့လဲ။ သူတို့တွေမှာ သားအိမ်ရောဂါရဲ့လား။ သူတို့တွေ ဆယ်လနဲ့ဆယ်ရက် ရင်သွေးလွယ်ထားဖို့ စိတ်ရှည်နိုင်ကြရဲ့လား။

ဒီလိုပဲ ဒါရီထရီ ဒက်ဘီ တွေးတယ်၊ ကောက်ချက်ချတယ်။ သူ မျက်မြင်ကြုံသမျှနဲ့ ချိန်ထိုးရရင်လည်း ဒီကောက်ချက်ချက မလွဲချော်တဲ့အပြင် တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ပိုပိုမှန်လာတယ်။ ဂျာဒက်ပါက ရေနန်နံဘေး လူငယ်လူရွယ်တစ်သိုက်ဟာ ကမ္ဘာမြေပေါ်ကရင်သွေးတွေ ကြွေနေတာသိလျက်နဲ့ပဲ ရေကြည်ရာဆီ ခရီးနှင်ပြီး အလင်းရောင်၊ ကောက်ပဲသီးနှံ၊ မြေ စတာတွေနဲ့ ပြန်လာတတ်တာကို ဒါရီထရီ ဒက်ဘီ မနက်နှစ်နာရီတိုင်း မြင်နေရတယ်။

သူ ဒီကိုရောက်နေတဲ့ဆယ့်တစ်ရက်လုံးလုံး မြင်တာ။ မနက်နှစ်နာရီကြီးမှာ၊ ထောင်နာရီ နှစ်ချက်တီးတဲ့အချိန်မှာ၊ သူ့အိမ်ရှေ့က လမ်းပေါ်မှာ၊ ညာဖက်ဆီဆက်သွားရင် ရဲစခန်း၊ ဘယ်ဖက်မှာ အိမ်စုအိမ်တန်းရှိတဲ့ သစ်ပင်ကြီးနားမှာ။ ဘယ်ဖက်မှာ နံရံနဲ့ ညာဖက်မှာ တူးမြောင်းတစ်ခု။ ရဲကားတစ်စီးဟာ ဒီနေရာမှာ အသံမပေးဘာမပေးနဲ့ ရောက်လာတယ်။ ဂျာဒက်ပါတစ်ကြော မီးပြတ်သွားတယ်။ လေ ငြိမ်သွားတယ်။

သစ်ပင်ပေါ်က သစ်ရွက်သစ်ခက်တွေ၊ တူးမြောင်းထဲက ရေတွေ တုတ်တုတ်မျှမလှုပ်။ ရဲကားဟာ စက်သတ်၊ ဘရိတ်မထိန်းဘဲ ရပ်နေပုံ။ ကားဆီက ဘာသံမှထွက်မလာ။ ရှေ့မီးက တစ်ချက်လားပဲ ပွင့်လာတယ်။ ပြီးတော့ သူတို့ ထွက်ကြပြီ။ အမှောင်ထုသာ ဆက်ရှိနေတယ်။ ကားထဲကနေ ရဲသားလေးယောက် အလောင်းတစ်လောင်းကို ဆွဲထုတ်တာ ဒါရီထရီ ဒက်ဘီ မြင်ရတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကောင်းကင်က တိမ်တွေ ကွဲတော့ လကို မြင်ရတယ်။ လရောင်ကို အရုဏ်တက်မှတ်ပြီး ငှက်ကျေးတွေ အတောင် တဖျတ်ဖျတ် ခတ်ကြတယ်။ သစ်ရွက်သစ်ခက်တွေလည်း တသိမ့်သိမ့်တုန်တယ်။ ရဲသားလေးကောင်လည်း ကြောက်ချီးပါပြီး အလောင်းကို ပစ်ချ၊ ကားထဲ ဝင်ပြေးတယ်။ ကားဟာ စခန်းရှိရာလမ်းမှာပဲ ပျောက်သွားတယ်။ လေပြည်တစ်ချက် သွေးတယ်။ သစ်ရွက်သစ်ခက်တွေ တုန်ခါလာရော။ တူးမြောင်းထဲက ရေပြင်ရောပဲ။ အဲဒီနောက် မိုး လာပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ဒါရီထရီ ဒက်ဘီ ကိုယ်လုပ်စရာရှိတာ လုပ်ပါတယ်။ တံခါးက ပွင့်လျက်သားဆိုတော့ ဝရန်တာကိုဖြတ်၊ အောက်ဆင်းပြီး အိမ်ရှေ့တံခါးကို ဖွင့်ပါတယ်။ သူ လမ်းပေါ်အရောက်မှာ မိုးက သည်းကြီးမည်းကြီး ရွာပါတယ်။ ကမ္ဘာမြေကို ရှင်းလင်းပစ်နိုင်တဲ့အထိ သည်းလိုက်ပါတဲ့ မိုး။ လမ်းနံဘေးက အလောင်းပါ ပျောက်သွားတယ်။ သူ အနားရောက်သွားတော့ ပွင့်ဖတ် ဖြစ်နှင့်နေပြီ။ ရွှံ့တောကို မွေနှောက်လည်းပဲ ဘာအလောင်းမှ မတွေ့ဘူး။ အားလုံးဟာ ပွင့်ဖတ် ရွှံ့ဗွက်ဖြစ်သွားပြီ။

အချိန်မီရောက်အောင် ကြိုးစားလည်းပဲ ဆယ့်တစ်ရက်လုံးလုံး မွေးရာပါအမှတ်ကို ရှာမတွေ့တာ တော်တော် အံ့သြဖို့ကောင်းတယ်။ မတွေ့တာကိုပဲ သူ စိတ်ချမ်းသာနေရတာ။ ဒါပေမယ့် သူ့သံသယကတော့ ပျက်ပြယ်မသွားဘူး။ အမှတ်ကိုတွေ့သွားမလား ဆိုတဲ့အတွေးနဲ့တင် နှလုံးအိမ်ဟာ အေးစက်နာကျင်ရတယ်။ ဒါကြောင့်ပဲ ဒီအမှတ်ရှာပုံတော်ဟာ သူ့ဇွဲ၊ သူ့ပန်းတိုင် ဖြစ်ရတယ်။ ဆယ့်တစ်ရက်လုံး သူ ဒီနေရာ ရောက်ရောက်လာတယ်။ အသွေးအသားမရှိ၊ အရေပြားမရှိ၊ အရိုးမရှိ၊ မျက်လုံးမရှိ၊ နှုတ်ခမ်းမရှိ၊ တင်ပါးမရှိ၊ အလောင်းနားမှာ။ အဲဒီအချိန်မှာပဲ သူ တကယ် ရူးသွားတယ်။ သူ့ရဲ့ဖွာလန်ကျနေတဲ့ဆံပင်တွေက လေထဲမှာ ဝဲနေတယ်။ သူ့မှာ ဆန္ဒဆိုလို့ တစ်ခုပဲ ရှိတော့တယ်။ အဲဒါ ဆွာပန်ကိုယ်စား ရှင်သူအတွက် ရွတ်ဆိုမှုလုပ်ဖို့ပဲ။ လမ်းတွေပေါ် မီးလင်းလာတော့ သူတို့ ရောက်လာကြတယ်။ သူတို့ ကျိန်းသေပေါက် ရောက်လာကြတယ်။ သူတို့ထဲက ခုနစ်ယောက်မှာ သေနတ်တွေနဲ့၊ သုံးယောက်က သစ်ပင်ကြီးအောက်မှာ နေရာယူတယ်။ နောက်သုံးယောက်က အရှေ့တံခါးနားမှာ။ နောက်ဆုံးကျန်တဲ့တစ်ယောက်က လမ်းမီးတိုင်သုံးခုကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပစ်ချတယ်။ ပူဖောင်းဖောက်သံလိုမျိုး သုံးချက် ဆက်တိုက်မြည်တယ်။ ပြီးတော့ သူတို့ထဲကတစ်ယောက် နံရံပေါ်တက်ပြီး ‘ငါတို့ကိုသတ်၍ တော်လှန်ရေးကို ရပ်တန့်လိမ့်မည်မဟုတ်’ လို့ ရေးတယ်။ ဒါရီထရီ ဒက်ဘီလည်း သူ့ကို ဖမ်းဖို့ နေရာယူတယ်။ ဒါပေမယ့် သူရေးပြီးပြီးချင်း ဆယ့်တစ်ရက်လုံး ဒီလိုပဲ ဖြစ်တယ်။ သူ မတ်မတ်ထရပ်ပြီး ဖားတစ်ကောင်လို အော်တယ်။ ချက်ချင်းပဲ ကျန်သုံးယောက်က တစ်ဖက်ကနေ ချဉ်းကပ်လာတယ်။ သူတို့ရဲ့သေနတ်ပြောင်းဝက နေရာခုနစ်ခုကို ချိန်ရွယ်ထားတယ်။ ဒီလိုနဲ့ပဲ သူတို့တွေ နံရံတွေ ဂရစ်ဖီတီတစ်ခု ခပ်သွက်သွက် ရေးတယ်။ ‘ကမ္ဘာ့အလုပ်သမားထု စုစည်းကြလော့’ တဲ့။ အဲဒီစာသားပေါ်မှာပဲ သူတို့ ‘ကမ္ဘာ့အလုပ်သမားထု စုစည်းကြလော့’ ဆိုတာ ထပ်ရေးကြတယ်။ တစ်ယောက်ပြီး တစ်ယောက်။ တကယ်တော့ ရေးတယ်ဆိုတာထက် အဲဒီအက္ခရာတွေပေါ် သူတို့လက် ထပ်သွားတာ။ အဲဒီအချိန်မှာပဲ နောက်ထပ်လူငယ်သုံးလေးယောက်လောက် နံရံပေါ်ကနေ ဆင်းချလာတယ်။ ခုနကခုနစ်ယောက်ကို ဝိုင်းတယ်။ အသစ်ရောက်လာတဲ့လူငယ်တွေမှာ ဓားရှည်တစ်ချောင်း ကိုယ်စီနဲ့၊ လူငယ်ခုနစ်ယောက်ရဲ့ရင်အုံကို ဓားနဲ့ ထိုးခွင်းတယ်။ ပြီးတော့ ကျယ်ကျယ်လောင်လောင် ရယ်တော့တယ်။ ရယ်နေတုန်းမှာပဲ သူတို့ပြောတာက

‘ငါတို့စာသားတွေကို မငဲ့တို့ရဲ့ညစ်ပေနေတဲ့လက်နဲ့ ကိုင်စရာလား’ တဲ့။ သူတို့ကို ခြောက်လှန့်တယ်။ ဒါပေမယ့် ခုနစ်ယောက်က မဖြိုဘူး။ တိုက်ပွဲစပြီးဆိုတာ ဒါရီထရီ ဒက်ဘီ သိလိုက်ပြီ။ တကယ်ပဲ တိုက်ပွဲစပြီ။ သူတို့ရှိရာဆီ သူ ပြေးသွားတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ စစရာရှိတာ စပြီးသွားပြီ။ သူတို့ရဲ့လုပ်ရပ်က ဘယ်လောက်လူမဆန် ရက်စက်ပါလေသလဲ။ ဒေါသက အနိုင်ရလေပြီ။ သူတို့ထဲက ဘယ်သူမှ ဒါရီထရီ ဒက်ဘီကို မမြင်ကြဘူး။ ဒါပေမယ့် ဘယ်သူမှ သေနတ်တွေကို မယှဉ်နိုင်ပါဘူး။ ခုနစ်ယောက် အနိုင်ရသွားတယ်။ ဓားအုပ်စုနောက်လိုက်ပြီး သူတို့ ပျောက်သွားကြတယ်။ သေနတ်သမားထဲကတစ်ယောက် ကျန်ခဲ့တယ်။ သူ ဒဏ်ရာနည်းနည်းရသွားတာ။ ဒါပေမယ့် မတ်မတ် ရပ်နိုင်တုန်းပဲ။ လမ်းပေါ်က သူ့ပစ္စည်းသူကောက်ပြီး အိမ်စုတန်းဆီ ပြေးဖို့ ကြိုးစားတယ်။ ဒါရီထရီ ဒက်ဘီ သူ့နောက် ပြေးလိုက်တယ်။ တူးမြောင်းနား မရောက်ခင်မှာပဲ သူ့ကိုမိတယ်။ ရွှံ့တောမှာ သူ ရုန်းမရလို့လေ။ သူ ရွှံ့တောထဲပြေးဝင်ဝင်ချင်း ဒါရီထရီ ဒက်ဘီ ပြေးအုပ်လိုက်တယ်။ သူ့ခါးဆီ ဆွဲဖမ်းတယ်။ သားရဲတစ်ကောင်လို ခပ်လျင်လျင်။ သူ့ဘောင်းဘီကို ဆွဲဖြဲတယ်။ သူ့တင်ပါးကို စိုက်စိုက်ကြည့်တယ်။ မနားနိုင်အောင် ဖြဲကြည့်တယ်။ သူ ထင်ထားတဲ့အတိုင်းပဲ တင်ပါးပေါ်မှာ အပြာရောင်အမှတ်ကြီး။ သူ့လည်ချောင်းထဲကနေ ‘ဆွာပန်’ ဆိုတဲ့အသံ ဟိန်းထွက်လာတယ်။ သူ့ကို ပွေ့ဖက်မလိုအလုပ်မှာ ထွက်ပြေးသွားတယ်။

ဒီလိုနဲ့ပဲ ဆယ့်တစ်ရက်ဆက်တိုက် လူငယ်ဆယ့်တစ်ယောက်ရဲ့တင်ပါးမှာ အပြာရောင်အမှတ်ကို သူ ရှာတွေ့တယ်။ ဆွာပန် အသက်ရှင်လျက်ရှိသေးတယ်ဆိုတာ သူ မှန်းဆလို့ရပြီ။ ပြီးတော့ ဆွာပန် နှစ်ကာလပေါင်းများစွာ အသက်ရှင်လျက်ရှိနေပါလိမ့်ဦးမယ်။ ။

နေသန် ဘာသာပြန်တယ်။

ပြာမှောင်မှောင် နှင်းရိပ်ကြားက မျှော်လင့်ချက်တွေ (သို့မဟုတ်) နှင်းရိပ်ပြာမှောင်နှင့် The Lizard Cage

နွေကျောင်းပိတ်ရက်တွေလွန်ချိန်မှာ သူပြန်မလာနိုင်ပြီပဲ

ဘာကြောင့်လဲ ကိုယ် မသိခဲ့ပါ

ဂျပ်ဆင်ထိပ်ကလရိပ်ပြာရယ်

(ထူးအိမ်သင်)

မောင်ရှင်စောရဲ့ နှင်းရိပ်ပြာမှောင် ဆိုတဲ့ ဝတ္ထုကို သွားတွေ့တယ်။ ကဗျာတွေနဲ့ အလှမ်းမနီးတဲ့သူမို့ မောင်ရှင်စောရဲ့ကဗျာတွေ သိပ်မဖတ်ဖူးပါ။ ဒါပေမယ့် ခံစားသူအကြိုက်ဝတ္ထုတိုများထဲက မောင်ရှင်စောရဲ့ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို ကြွေခဲ့ဖူးတာ သွားသတိရတယ်။

နှင်းရိပ်ပြာမှောင်မှာတော့ မောင်ပြောပြတဲ့ သူနဲ့မမနှင်းအကြောင်းဖတ်ရမယ်။ မောင်က မမနှင်းခုန်ချခဲ့တဲ့ ချင်းတွင်းမြစ်ကမ်းဘေးရပ်နေရင်း အတိတ်ဆီ စာဖတ်သူကို ခေါ်ဆောင်သွားတယ်။ မောင့်ထက်အသက်ဆယ်နှစ်ကျော်ကြီးတဲ့မမနှင်းကို မောင်က သံယောဇဉ်တွယ်တယ်။ မမနှင်းရဲ့ချစ်သူက ဦးသန့်အရေးအခင်းမှာဝင်ပါလို့ အဖမ်းခံရတယ်။ မောင်က ၈၈ အရေးအခင်းမှာ တက်ကြွစွာပါတဲ့ စက်မှုတက္ကသိုလ်ကျောင်းသား။

ဆုံစည်းခဲ့ရသော လေးငါးနှစ်တာကာလသည် အကြာကြီးဟု ထင်စရာရှိသော်လည်း လူ့သက်တမ်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်လိုက်ပါက မေ့မည်ဆိုလျှင်ပင် ကောင်းကောင်းကြီး မေ့နိုင်အားသောအချိန်ပင်တည်း။ သမုဒ္ဒရာရေမျက်နှာပြင်တွင် တဒင်္ဂသာ ပွက်ထလာသည့် ရေပွက်ပမာ ၁၀၀၀ နှစ် ဆုံချိန်နှင့် ခွဲခွာချိန်တို့သည်သာ မှတ်မှတ်ထင်ထင်ရှိကြချေ၏။ မောင်နှင့်မမနှင်းတို့ တွေ့ဆုံကြုံကြိုက်ကြပုံမှာ သာမန်ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်တို့နှင့် ထူးခြားနားလှသော်လည်း ကွဲကွာခဲ့ကြရပုံမှာတော့ တစ်လောကလုံးပြောင်းဆန်သွားအောင်ပင် ထူးခြားနာကျင်ခဲ့ရပါသည် မမနှင်း။ (စာမျက်နှာ ၁၇)

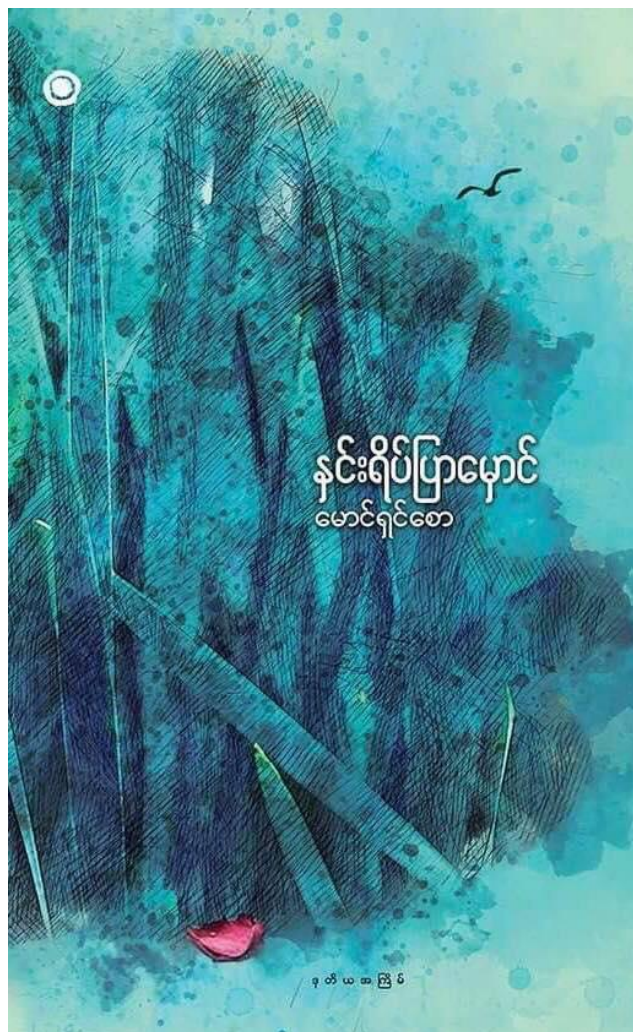
ကဗျာဆရာရေးတဲ့ စကားပြေဟာ သိပ်ကို လတ်လတ်ဆတ်ဆတ်ရှိလှတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ကြည်အေးရဲ့ တမ်းတတတ်သည်ကိုပင် သွားသတိရမိသေးတယ်။

စာရေးဆရာကိုယ်တိုင် ၈၈အရေးအခင်းမှာ ပါဝင်ခဲ့သူဖြစ်တယ်။ ၈၈ တုန်းက အခြေအနေကို သရုပ်ဖော်သွားပုံက အောင်ဒင်ရဲ့နွေတစ်ညမှအစပြု၍မှာ ရေးတာတွေနဲ့ သိပ်မကွာဘူး။ စက်မှုတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတွေနဲ့ ကြို့ကုန်းကအရပ်သားလူငယ်တွေရန်ဖြစ်တာကို အစိုးရရဲ့ကိုင်တွယ်ပုံ အသုံးမကျတာက အစပြုလို့ နဂိုကစီးပွားရေးကျပ်တည်းတဲ့ပြည်သူတွေက တစ်ပါတီအာဏာရှင်စနစ်ကို တွန်းလှန်ဖို့ ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ လုံထိန်းတွေက အင်းလျားကန်ဘက်ဆင်းပြေးတဲ့ ကျောင်းသူတွေကို ရေနစ်သတ်တာမျိုးတွေစသဖြင့်ပေါ့။

အမှာစာကလည်း ရှစ်ယောက်တောင် ရေးပေးထားတယ်။ အလယ်ရိုးမကဗျာဆုရဲ့ပဲ့ကိုင်ရှင် မောင်သင်းခိုင်ပါတယ်။ ဆရာမြတို့နဲ့အတူ ကိုကိုးကျွန်းရောက်ဖူးတဲ့ ပျဉ်းမနားက ရှေ့နေစာရေးဆရာဇော်ဝင်းကိုပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားနိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှု (၁၉၄၇-၂၀??) ရေးတဲ့ ညိုထွန်းပါတယ်။ (စာအုပ်နာမည် သေချာမမှတ်မိပါ။ မှားနေရင် ပြင်ပေးကြပါ) စာရေးဆရာရဲ့ ရဲဘော်ရဲဘက်တွေ(လို့ယူဆရတဲ့) ဆက်နိုင်မင်း၊ အောင်ကျော်ဆန်း တို့ပါတယ်။ ဗကသအဖွဲ့ချုပ်က ကျော်ကိုကိုပါတယ်။ ခု နေပြည်တော် ပုဗ္ဗသီရိမြို့နယ်က ဝင်ပြိုင်မယ့် NLD အမတ် ကဗျာဆရာမောင်တင်သစ်ပါတယ်။ ဒီနေ့ခေတ်ကဗျာဆရာထဲကဆို ဟိန်းမြတ်ဇော်ပါတယ်။ ဝတ္ထုထဲမှာလည်း အပြင်ကနိုင်ငံရေးသမားတွေ၊ ကျောင်းသားတွေကို ထည့်ရေးထားတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၊ မိုးသီးဇွန် အစ ဆလိုင်းတင်မောင်ဦးအလယ် တာရာမင်းဝေအဆုံးပေါ့။

မောင်နဲ့မမနှင်းရဲ့ ချစ်ဇာတ်လမ်းဆိုတာထက် သိပ်ကိုဇာတ်နာတဲ့ နောက်ပိုင်းဇာတ်ထုပ်တစ်ခုလို့ ပြောရင်ပိုမှန်ပါလိမ့်မယ်။ တကယ်လည်း ဇာတ်နာခဲ့တာကိုး။ မောင်တို့မျိုးဆက်ရဲ့ ခပ်နက်နက်ဒဏ်ရာတွေကို ဖတ်ရှုရပါလိမ့်မယ်။

နှင်းရိပ်ပြာမှောင်ဖတ်အပြီး ကနေဒါစာရေးဆရာမ Karen Connelly ရဲ့ The Lizard Cage ကို သတိရသွားတယ်။ ဒီစာအုပ်ရဲ့ဇာတ်ကောင်တွေကတော့ ထောင်ထမင်းနဲ့ မဝလင်လို့ ကင်းလိပ်*တွေဖမ်းစားရတဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား၊ ကျောင်းသား၊ တေဇနဲ့ ထောင်ဝန်ထမ်းအဖေဆုံးလို့ မိဘမဲ့ဖြစ်သွားတဲ့နောက် ထောင်ထဲကြွက်သတ်ရောင်း၊ ခြေတိုလက်တောင်းလုပ်ပေးပြီး အသက်ဆက်နေရတဲ့ ကုလားလေး(ခ)ညီလေး(ခ) Free El Salvador တို့။ ဝတ္ထုက ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် နေအိမ်အကျယ်ချုပ်ကနေ ခဏလွှတ်ပေးတဲ့ ၁၉၉၅ ဝန်းကျင်ကို အခြေခံထားတယ်။ အဖေဖြစ်သူက နိုင်ငံရေးမှုနဲ့ ထောင်ချခံရပြီး သားနှစ်ယောက်(တေဇနဲ့အောင်မင်း)တို့ကလည်း ၈၈ အရေးအခင်းမှာ ဘမျိုးဘိုးတူ တက်တက်ကြွကြွပါဝင်ခဲ့တယ်။ အောင်မင်းကနေ တော်လှန်ရေးလုပ်ဖို့ နယ်စပ်ကို ထွက်ခဲ့တယ်။ တေဇကတော့ သူ့အဖေလိုမျိုး အဖမ်းခံရတယ်။ သူက အရေးအခင်းမှာ အာဏာရှင်ဆန့်ကျင်ရေးသီချင်းတွေ ရေးစပ်သီဆိုခဲ့တဲ့သူ။ တိုက်ပိတ်ခံရတဲ့တေဇ ထောင်ထဲမှာ ဆိုးယုတ်တဲ့ ထောင်ဝန်ထမ်းကိုလူချောနဲ့ သဘောကောင်းကြင်နာကူညီတတ်တဲ့ ထောင်ဝန်ထမ်းကိုချစ်နိုင်တို့နဲ့ တွေ့ရတယ်။ ကိုချစ်နိုင်ဝှက်သယ်ပေးတဲ့ ဆေးလိပ်က ဖင်စီခံမှာပါတဲ့ သတင်းစာစက္ကူတွေကတဆင့်ပဲ အပြင်လောကကြီးနဲ့ အဆက်အသွယ်ရတယ်။ အဲဒီနောက် စာရေးဆရာမက သတင်းစာစက္ကူတွေလိုပဲ သူနဲ့အပြင်လောကကြီးကို ဆက်သွယ်ပေးမယ့် ပစ္စည်းတစ်ခုကို ထည့်ရေးတယ်။ အဲဒီပစ္စည်းကြောင့်ပဲ သူ ရက်ရက်စက်စက်အနှိပ်စက်ခံရဖို့ဖြစ်လာတယ်။ တေဇ အမေဖြစ်သူဒေါ်စန္ဒာ၊ ညီဖြစ်သူ အောင်မင်းနဲ့ ပြန်တွေ့ရမှာလားဆိုတာကိုတော့ ဝတ္ထုမှာပဲ ဆက်ဖတ်ကြည့်ကြပါ။

ဒီဝတ္ထုက ဧရာဝတီအယ်ဒီတာ အောင်ဇော်နဲ့ ညီကျော်ဇွာမိုးတို့အဖြစ်ကနေ မွေးဖွားလာတယ်လို့ စာရေးဆရာမက ဆိုတယ်။ ဒါ့အပြင် မိုးသီးဇွန်၊ ဒေါက်တာနိုင်အောင်တို့ကိုလည်း ရည်ညွှန်းစာထဲ ထည့်ထားတယ်။ သီချင်းရေးဆရာဇာတ်ကောင်က ငြိမ်းချမ်းရေးတိုက်ပွဲ အခွေသီဆိုခဲ့တဲ့ မွန်းအောင်ကို ရည်ညွှန်းလိုရင်းပါတဲ့။ ပြည်ဝင်ခွင့်မီဇာမရတော့ စာရေးဆရာမက ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်က မြန်မာတွေကို အင်တာဗျူးခဲ့ရတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာအကြောင်းလည်း နံ့နံ့စပ်စပ်ဖတ်ထားပုံရတယ်။ သူ့ကျေးဇူးတင်စကားမှာလည်း ကဗျာဆရာတင်မိုးရဲ့နာမည်ပါသလို လူထုဒေါ်အမာ၊ ဂျာနယ်ကျော်မမလေး၊ ပါစကယ်လူးသွယ်တို့စာတွေဖတ်ခဲ့တယ်လို့ဆိုတယ်။ ဝတ္ထုထဲမှာလည်း ကိုချစ်နိုင်က တေဇကို စာအုပ်တွေအကြောင်းပြောပြရင်း ဂျူးရဲ့ကျွန်မ၏သစ်ပင် ကို ထည့်ပြောသွားတယ်။

ဘာသာရေးအရဖိစီးမှုတွေကို ထောက်ပြသွားတယ်။ ဥပမာ- ကိုချစ်နိုင်ကို သူ့မိန်းမက စစ်ထောက်လှမ်းရေးထဲ ဝင်ခိုင်းတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တစ်ယောက်အနေနဲ့ ကူရာမဲ့ယောက်ျားတွေကို နှိပ်စက်၊ မိန်းမငယ်တွေကို အကြမ်းဖက်တဲ့အလုပ်ကို လုပ်နိုင်မှာလဲ လို့ ပြောတယ်။ ဒါ့အပြင် သဘောကောင်းပါတယ်ဆိုတဲ့ကိုချစ်နိုင်က အစ္စလာမ်ဘာသာဝင်ညီလေး(ခ) Free El Salvador ကို ရွှေတိဂုံမရောက်ဖူးသေးရင် မြန်မာမစစ်သလိုမျိုး တွန်းအားပေးတယ်။

စာအုပ်တွေအကြောင်းနားထောင်ရတာ အမေချက်ကျွေးတဲ့ထမင်းဟင်းစားလိုက်ရသလိုပဲ ဆိုတဲ့ အရေးအသားမျိုးကို အနောက်တိုင်းသားတွေ နားလည်ဖို့လွယ်ပါ့မလားလို့ ဂါးဒီးယန်းက အတွန့်တက်တယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်၊ စား စား၊ ရပါတယ် လို့ မြန်မာစကားပြောတွေကို အသံထွက်အတိုင်းထည့်ရေးထားတာက မြန်မာလူမျိုးတစ်ယောက်အနေနဲ့ ဖတ်ရမခက်ပါဘူး။

ပုဂံကို Pagan လို့စာလုံးပေါင်းတာ လက်ခံနိုင်ပေမင့် တေဇက ဒေါ်စုကြည်လို့သုံးနှုန်းတာကို နားလည်လို့မရပါဘူး။ (ကျွန်တော်သိသလောက် ဒေါ်စုကြည်ဆိုတာက အဲဒီခေတ်အစိုးရသတင်းစာတွေမှာ ဒေါ်စုကို အပုတ်ချတဲ့ဆောင်းပါးတွေထဲမှာပဲ တွေ့ရတတ်တာမျိုးပါ။ ပြည်သူတွေက အမေစု၊ ဒေါ်စု၊ အန်တီစု၊ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်လို့ပဲ သုံးကြတာမို့လား)

ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် အမှောင်ခေတ်ကာလက မျှော်လင့်ချက်အရောင်တလက်လက်ကို လှလှပပချရေးပြသွားတဲ့ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ပါပဲ။

ကိုယ့်ရှေ့ကမျိုးဆက်ရဲ့ ဒဏ်ရာတွေကို ဒီစာအုပ်တွေကတဆင့် လှမ်းမြင်လိုက်ရတယ်။ ကိုယ်တွေကတော့ ဖျက်ဆီးခံထားရတဲ့ပညာရေးစနစ်မှာကြီးပြင်းရတာနဲ့ မျက်ကန်းမျိုးချစ်စိတ်အတင်းသွင်းခံရတာကလွဲရင် တိုက်ရိုက်နှိပ်စက်ခံရတာမျိုးတော့ မရှိခဲ့ဘူး။ ဒါပေမယ့် ကိုယ့်ရှေ့ကမျိုးဆက်နဲ့ ကျွန်တော်တို့မျိုးဆက်မှာ တူညီတာတစ်ခုတော့ ရှိပါလိမ့်မယ်။ အဲဒါကတော့ မျှော်လင့်ချက်တွေပေါ့။

ဒီစာကို ပုဒ်မချဖို့ရွယ်နေတုန်းမှာ “အခါတော်ရောက်ချိန် နီးလို့လာပေ၊ ဒေါ်ဒေါ် မမ ... နှမတို့ရေ” ဆိုတဲ့ ဝင်းဦးအသံက ဟိန်းခနဲထွက်လာတယ်။ အောင်စည်ရွှမ်းသံကြားရပြီလား။ ပြည်တော်ဝင်ရတော့မှာလား။ နှင်းရိပ်ပြာမှောင်နေဆဲလား သိရဖို့ အခန်းအပြင်ဘက် ထွက်လာခဲ့လိုက်တယ်။ ။

[ဒီဖတ်ညွှန်းကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်က ရေးခဲ့တာပါ။ စစ်အာဏာရှင်မျက်နှာဖုံးကွာကျပြီမို့ ဒီနေ့ခေတ်မျိုးဆက်ကလည်း မောင်တို့၊ တေဇတို့မျိုးဆက်လို အရေးတော်ပုံ ဆင်နွှဲနေကြပါပြီ]